

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

4.1 ผลการสัมภาษณ์ครู กศน.

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครู กศน. ตำบล จาก 11 ตำบลมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการสัมภาษณ์ ครู กศน. ตำบลเกาะขวาง

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|--------------------------|--|
| 1 | สภาพนักศึกษา | <ul style="list-style-type: none">- ผู้ปกครองส่วนน้อยที่เลือกส่งลูกเรียนนอกระบบ- อายุเฉลี่ยของนักศึกษาไม่เกิน 20 ปี และมีอายุต่ำสุด 15 ปี- เป็นผู้ที่มิภูมิลำเนาอยู่ภูมิภาคอื่น- ทำงานเป็นพนักงานห้างร้านต่าง ๆ |
| 2 | ครูผู้สอน | <ul style="list-style-type: none">- มีการปรับเปลี่ยนครูผู้สอนบ่อยเนื่องจากคนเดิมได้งานใหม่- ต้องรับผิดชอบทำงานนอกเหนือการสอน เช่น ทำกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ- ข้อมูลส่วนตัว<ul style="list-style-type: none">เพศหญิงศาสนาพุทธอายุงาน 8 เดือนวุฒิมัธยมศึกษา ป.ตรีสาขาวิชาที่จบ ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาศาสตร์ทั่วไป |
| 3 | นโยบายของผู้บริหาร | <ul style="list-style-type: none">- ครูที่เลี้ยงเป็นผู้แนะนำให้ครู กศน. รู้จักกับคนในชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน เป็นต้น- ผู้บริหารมอบหมายให้ลงพื้นที่ด้วยตนเองเพื่อสร้างเครือข่ายกับชุมชน- ช่วงปลายปีงบประมาณมีการเร่งรัดการจัดโครงการต่างๆ |
| 4 | สภาพการจัดการเรียนการสอน | <ul style="list-style-type: none">- ครูผู้สอนจะใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางช่วยสอน ติดตามและสื่อสารกับนักศึกษา |

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|-------------------------|---|
| 5 | สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ | <ul style="list-style-type: none"> - ผู้นำหมู่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อาสาสมัครสาธารณสุข จะให้ความร่วมมือเข้าร่วมโครงการอบรมต่างๆ ที่จัดขึ้น - สถานที่ตั้งของ กศน. ตำบล เป็นของวัดและต้องจ่ายค่าเช่าเดือนละ 2000 บาท - ศิษย์เก่าจะเข้ามาให้ความช่วยเหลือในการทำโครงการ เช่น โครงการบ้านหนังสือชุมชน |

จากตารางที่ 4.1 มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

ด้านสภาพของนักศึกษา

นักศึกษามีทั้งดีและไม่ดี "ไม่ดีไม่ใช่เค้าเป็นคนไม่ดีอย่างนั้นนะคะ เค้าเป็นคนไม่สนใจเรียนแต่เป็นคนดีค่ะ" (ครู กศน.ตำบลกล่าว) บางคนมีโลกส่วนตัวสูงทำให้หลุดมาจากโรงเรียนใหญ่ๆ ในจังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่อายุไม่เกิน 20 ปี บางคนจบ ม.3 แล้วไม่อยากไปเรียนต่อผู้ปกครองจึงส่งมาเรียน กศน. มีภูมิลำเนาเป็นคนที่มาจากภาคอีสานเป็นจำนวนมาก

ด้านสภาพของครู

สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์บัณฑิต วิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เคยเป็นครูอัตราจ้างที่โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี เป็นครู กศน. ตำบล ได้เพียงแค่ 8 เดือน การทำงานของ ครู กศน.ตำบล จะติดต่อสื่อสารกับนักศึกษาหลายช่องทาง โดยเน้นผ่านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ครูจะถูกประเมินผลการปฏิบัติงานทุก 6 เดือน นอกจากนี้ ครู กศน. ตำบลต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ เช่น การทำยาหม่อง ทำขนมเค้ก จำนวน 6-7 โครงการต่อปี สอนโดยวิทยากรซึ่งเป็นชาวบ้านที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ครูสามารถเลือกโครงการได้จากในระบบ C-Smart ที่จังหวัดจัดให้

ด้านสภาพของการเรียนการสอน

มีข้อตกลงว่าถ้าหากไม่มาเรียน 4 ครั้ง ก็จะหมดสิทธิ์สอบ เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนคือ วันพุธเป็นระดับประถมและมัธยมต้น วันอาทิตย์เป็นระดับมัธยมปลาย

สิ่งสนับสนุนการเรียน

ผู้ใหญ่บ้าน เทศบาล ผู้สูงอายุ กองสาธารณสุข อสม. ส่วนงานเหล่านี้จะมีส่วนช่วยในการจัดและเข้าร่วมกิจกรรม คนในชุมชนมีความเอื้อเฟื้อต่อ กศน. เป็นอย่างดี ที่ตั้งของ กศน. เป็นที่ดินของวัด แต่ครูรับผิดชอบค่าน้ำ 30.บาทต่อเดือน มีการไปรับหนังสือบริจาคจากห้องสมุดประชาชนจันทบุรี เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนด้วย

นโยบายของผู้บริหาร

ผู้อำนวยการ กศน. อำเภอเมืองจันทบุรี เกษียนอายุ ครูอาสาจะพาครู กศน. ติดต่อหน่วยงานสำคัญในชุมชนและครูก็ต้องลงชุมชนด้วยตนเองด้วยครูปฏิบัติหน้าที่หรือมีกิจกรรมต้องแจ้งข้อมูลหรือให้ผู้บริหารทราบถึงการลงมือปฏิบัติงาน โดยครูสามารถลงชื่อในสมุดลงชื่อที่ กศน. ตำบลได้ และกำหนดให้ครู กศน. ตำบลต้องเข้าประชุมที่ศูนย์ กศน. อำเภอ ทุกวันจันทร์

ตารางที่ 4.2 ผลการสัมภาษณ์ ครู กศน. ตำบลคลองนารายณ์

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|---------------------------------|--|
| 1 | นักศึกษา | <ul style="list-style-type: none"> - ต้องการวุฒิการศึกษาไปใช้ประโยชน์ - เป็นผู้ที่ผลการเรียนไม่ดีหรือไม่สำเร็จการศึกษาจากการศึกษาในระบบ - บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด การทะเลาะวิวาท ออกกลางคัน - ตั้งครรภในระหว่างเรียนในระบบ - ครอบครัวมีฐานะยากจน - ติดเกม - ขาดความเอาใจใส่ในการเรียนและมีความรับผิดชอบน้อย |
| 2 | ครูผู้สอน | <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลส่วนตัว <li style="padding-left: 20px;">เพศหญิง <li style="padding-left: 20px;">ศาสนาพุทธ <li style="padding-left: 20px;">อายุงาน 20 ปี <li style="padding-left: 20px;">วุฒิการศึกษา ป.ตรี <li style="padding-left: 20px;">สาขาวิชาที่จบ ครุศาสตรบัณฑิต อดสาหกรรมศิลป์ |
| 3 | นโยบายของผู้บริหาร | <ul style="list-style-type: none"> - การให้ครูโรงเรียนในระบบมาช่วยสอนเสริมวิชาสำคัญ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เป็นต้น - หลักสูตร 2551 แยกรายวิชาออกเป็นส่วนย่อย หลายๆ วิชา แต่ให้ใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการตัวชี้วัดร่วมกัน |
| 4 | การจัดการเรียนการสอน | <ul style="list-style-type: none"> - ใช้วิธีการสอนแบบแนะแนวทางการเรียนรู้ - การให้นักเรียนได้ฝึกทำโจทย์ข้อสอบเก่าเพื่อความคุ้นเคยในการสอบ - กำหนดกติการ่วมกันในการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียน - นักเรียนมีปัญหาในการเก็บชั่วโมงกิจกรรมไม่ครบตามกำหนด - ครู มีส่วนช่วยในการเขียนโครงการต่างๆ เพื่อให้นักเรียนร่วมและเก็บชั่วโมงกิจกรรม - เวลาในการจัดการเรียนการสอน คือ วันพุธ เป็นระดับ ม.ต้น และวันอาทิตย์เป็นระดับ ม.ปลาย - นักศึกษาจะสำเร็จการศึกษาต้องผ่านการสอบ N-NET |
| 5 | สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้นักเรียน | <ul style="list-style-type: none"> - ชาวบ้านในชุมชนจะช่วยสนับสนุนหนังสือในรายวิชาพื้นฐานต่างๆ - ได้รับการสนับสนุนในการให้พื้นที่ตั้งสำนักงาน กศน. จาก อบต.คลองนารายณ์ - ศิษย์เก่าให้ความช่วยเหลือสิ่งของและการร่วมสนับสนุนการทำกิจกรรมต่างๆ |

จากตารางที่ 4.2 มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

ด้านสภาพของนักศึกษา

นักศึกษามีอายุระหว่าง 18-33 ปี ไม่มีคนอายุเยอะเหมือนสมัยก่อน เป็นนักศึกษาที่เรียนอยู่ระดับประถม 3 คน อายุระหว่าง 17-19 ปี สาเหตุที่ต้องเข้าเรียนระดับประถมใหม่เนื่องจากเกรงขณะที่เรียนระดับประถม หรือการที่จำเป็นต้องย้ายสถานที่อยู่ตามผู้ปกครองแล้วไม่ได้เรียนต่อ เป็นผู้เรียนในระบบไม่จบหรือเรียนจบแค่ระดับประถมและมีฐานะทางบ้านยากจน เมื่อต้องการเข้าศึกษาในระดับมัธยมจึงเลือกที่จะเรียน กศน. เพราะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ เคยติดยา ทะเลาะกับเพื่อน ทะเลาะวิวาทเป็นสาเหตุให้ออกจากการศึกษาในระบบกลางคืน เป็นเด็กขาดความรับผิดชอบ ผลการเรียนไม่ดีติด 0 ติด ร จำนวนมากจนไม่สามารถแก้ไขได้ทันเวลา นักศึกษามีทั้งที่ออกจากระบบมาแล้ว อยู่อยู่บ้านเฉยๆ เล่นเกม แต่อีกส่วนก็เป็นผู้ที่มึงงานประจำทำ

ด้านสภาพของครู

ครู กศน. ตำบล จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาอุตสาหกรรมศิลป์ วิชาสามัญ เช่น อังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ครูสามารถสอนเองได้ทั้งหมด ต้องปรับตัวกับสิ่งที่เปลี่ยนไป ทั้งในส่วนของหลักสูตร รายวิชา ผู้เรียน ต้องอบรมเพื่อการทำแผนการสอนบูรณาการให้สอดคล้องหลักสูตร 2551 มีหน้าที่ติดตามนักศึกษาซึ่งบางคนเป็นผู้มีฐานะทางบ้านดีแต่ไม่มีความรับผิดชอบเรื่องการเรียน ลงทะเบียนไว้แต่ไม่มาเรียน จึงต้องติดตามเพื่อแก้ไขปัญหาให้เด็กกลับมาเรียน ในการเรียน วิชาภาษาไทย นักศึกษา กศน. ไม่ต้องติวหรือเรียนเพิ่มเติมเพราะครูสามารถสอนได้ครบถ้วนสอดคล้องกับข้อสอบ

การจัดการเรียนการสอน

ครูจะกำหนดกติกาการอยู่ร่วมกันเพื่อการปกครองชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ หากนักศึกษาติดภารกิจก็ให้นักศึกษาแจ้งครูให้ทราบ ก่อนสอบปลายภาคผู้เรียนต้องไปติวเพื่อเตรียมความพร้อม ครูจะมีใบงานให้ผู้เรียนทบทวนความรู้ทุกสัปดาห์ ครูต้องนัดนักศึกษาให้เข้าร่วมกิจกรรมหรือเขียนโครงการเพิ่มเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าร่วมและสะสมชั่วโมง กพช. เช่น วันเข้าพรรษา ลอยกระทง ภายใน 1 ภาคการศึกษา ต้องเก็บชั่วโมงให้ได้อย่างน้อย 50 ชั่วโมง

สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

อาคารของ กศน.ตำบล เป็นของ อบต.คลองนารายณ์ และยังได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุน ในส่วนของกิจกรรมโครงการ ได้แก่ ชาวบ้าน ผู้นำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นศิษย์เก่าของ กศน. ตำบล คอยให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี

ตารางที่ 4.3 ผลการสัมภาษณ์ ครู กศน. ตำบลจันทนิมิต

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|------------------------------|---|
| 1 | นักศึกษา | <ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาเป็นกลุ่มที่ลาออกกลางครมจากการเรียนการศึกษาในระบบ - เป็นผู้ทำงานระหว่างเรียน - วันที่นัดเรียน/พบกลุ่มขึ้นอยู่กับความสะดวกของนักศึกษาและผู้สอนได้นัดหมายกัน - เด็กที่มาเรียนจะเป็นเด็กต่างจังหวัด |
| 2 | ครูผู้สอน | <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลส่วนตัว เพศหญิง ศาสนาพุทธ อายุงาน 10 ปี วุฒิการศึกษา ป.ตรี สาขาวิชาที่จบ ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู - ครู กศน. ดูแลนักศึกษาจำนวน 35 - 40 คน - วุฒิการศึกษาของครู กศน. มีอยู่หลากหลาย - ครูเหมือนโค้ชทำหน้าที่แนะนำแหล่งเรียนรู้ - ครู กศน. ต้องออกนอกเขตติดตามนักศึกษาในช่วงนอกเวลาราชการ - ครู กศน. ต้องช่วยหากิจกรรมจิตอาสาเพื่อให้นักศึกษามีชั่วโมงในการเรียนครบ |
| 3 | นโยบายของผู้บริหาร | <ul style="list-style-type: none"> - ครู กศน. ต้องไปจัดกิจกรรมฝึกอบรมโดยประสานงานกับหน่วยงานอื่น - ผู้บริหารระดับสูง มีการทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding : MoU) กับ กกต. ดิจิทัล เพื่อช่วยสอนชาวบ้านในการสอนเกี่ยวกับเทคโนโลยีต่างๆ - มีการนิเทศติดตามจากผู้บริหารทุกครั้งที่มีการจัดโครงการ |
| 4 | การจัด การเรียน การสอน | <ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษา กศน. จะต้องรับผิดชอบตัวเองเป็นหลัก - จัดติววิชาสำคัญเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนสอบให้กับนักศึกษา - ประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ให้ความรู้สำคัญในชุมชน - ครูเป็นผู้ช่วยให้การแนะนำแหล่งเรียนรู้ หลักแก่นักศึกษา - เวลาเรียนของ กศน. จันทนิมิต คือ วันพุธและวันอาทิตย์ - สภาพสื่อการเรียนจะใช้กระดานไวท์บอร์ดและหนังสือของกระทรวงศึกษาธิการ - นักศึกษาทำใบงานโดยจะมีครูกระตุ้นติดตามการส่งใบงาน - สัดส่วนของคะแนนเก็บ คือ ระหว่างภาคเรียนเท่ากับ 60 คะแนน และการสอบปลายภาค 40 คะแนน |

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|-------------------------|--|
| 5 | สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ | <ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงดิจิทัลให้สัญญาณอินเทอร์เน็ตฟรีที่พร้อมต่อการจัดการเรียนการสอน - ครูมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวที่ใช้สำหรับการเรียนการสอนและมีโน้ตบุ๊กมาให้สนับสนุน - ชาวบ้านที่เข้าอบรมทักษะอาชีพมีวัสดุอุปกรณ์มาเองในบางกิจกรรม - การจัดโครงการส่งเสริมอาชีพ ครู กศน. จะประสานงานกับกำนันผู้ใหญ่บ้าน - ไม่จำเป็นว่าอยู่ตำบลไหนต้องเรียนอยู่ที่นั่นเพราะในช่วง 7-8 ปี มีนโยบายกระจาย กศน. ให้มีอยู่ในระดับตำบลทำให้นักศึกษามีโอกาสในการเรียนเพิ่มมากขึ้น ขึ้นอยู่กับความต้องการไปเรียนที่ไหน - สถานที่เรียน ครู กศน. จะใช้ความสามารถในการเป็นภาคีเครือข่ายในการหาสิ่งสนับสนุน จาก อบต. ชุมชน เช่น อาคารเรียน ศิษย์เก่า เป็นต้น |

จากตารางที่ 4.3 มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

ด้านสภาพของนักศึกษา

นักศึกษาเลือกสมัครเรียนที่ไหนก็ได้ไม่ต้องยึดตามที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน มีกำหนดการเปิดรับสมัครช่วงเดือนตุลาคม เพื่อรองรับเด็กที่หลุดออกจากการศึกษาในระบบหรือออกกลางคันเด็กสามารถที่จะเทียบโอนผลการเรียนจากโรงเรียนปกติได้แต่ต้องนำมาพิจารณาเป็นรายวิชาถ้าเกรดเต็มตกหรือติด 0 เยอะครูก็จะแนะนำให้ลงเรียนใหม่ มีจำนวนของนักศึกษาชายมากกว่าหญิง

ด้านสภาพของครู

ครู กศน. ตำบลไม่มีวันหยุดหมายความว่าในวันเสาร์และอาทิตย์อาจจะต้องมาสอนให้กับนักศึกษาตามที่ได้นัดหมายกันไว้ วุฒิการศึกษาของครูจะมีอยู่หลากหลาย ครูมายด์จรรยาฐาศาสตร์ ครูคนเดียวต้องทำทุกอย่าง คือ เลี้ยงลูกให้นักศึกษาขณะสอบปลายภาค อบรมอาชีพ จัดกิจกรรมประสานกับหน่วยงานอื่นๆ ผู้ครูจบตรงสาขาการศึกษานอกระบบมาสมัครเป็นครู กศน.น้อย ครูจะสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาเพื่อให้ทราบข้อมูลต่างๆ ของนักศึกษาแต่ละคนมาใช้ประกอบการเรียนการสอนหรือการติดตามมาทำกิจกรรมต่างๆ เมื่อเรียนไปสักพักทำให้เด็กเปิดใจไวใจครูจึงจะคุยและจดจำข้อมูล นักศึกษาได้แม่นยำเพื่อประโยชน์ของนักศึกษา ต้องรับข้อมูลผู้เรียนให้มากที่สุดและต้องใช้จิตวิทยาสูงโดยกำหนดให้ ครู กศน. ตำบล 1 คน ดูแลนักศึกษาจำนวน 35-40 คน มีครูจ้างเหมาบริการช่วย กศน.ตำบล ที่มีนักศึกษาเยอะ ครู สรช.(ครู ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน)

ด้านสภาพของการเรียนการสอน

ครูเป็นเหมือนกับโค้ช ที่คอยให้คำปรึกษาแต่หลักๆ นักศึกษาต้องดูแลและช่วยเหลือตัวเองเป็นหลัก ครูต้องศึกษาทุกวิชาเพื่อให้คำแนะนำเด็กได้ ครู กศน. จะเหมือนเปิดที่รู้ทุกอย่างแต่ไม่ได้แม่นยำมากเท่ากับคนที่จบมาด้านนั้นๆ มา จัดสอนเสริมในรายวิชาที่มีเนื้อหายากๆ โดยต้องตัวรวม

จัดโดย กศน. อำเภอ มีปราชญ์ชาวบ้าน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ที่สำคัญของ กศน. ตำบลจันทบุรี ครูคอยกระตุ้นให้นักศึกษา ได้สืบค้นข้อมูลความรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตโดยผ่านอินเทอร์เน็ตประชารัฐ กำหนดให้มีการเรียนวันพุธแต่ถ้านักศึกษาไม่สะดวกมาเรียนตามวันเวลาดังกล่าว ก็สามารถวันอื่นๆ ได้เช่นกัน ชั่วโมงการทำกิจกรรม กพช. แบ่งเก็บเทอมละ 50 ชั่วโมง 4 ภาคการศึกษา รวมเป็น 200 ชั่วโมง นักศึกษาคนไหนที่สามารถเก็บได้มากกว่าที่กำหนดก็สามารถทำได้ ข้อสอบปลายภาคจะใช้ข้อสอบกลาง โดย กศน.อำเภอเมือง เป็นผู้จัดศูนย์สอบกลาง ครูสอนและติดตามตัวชีวิตที่กำหนด

จัดโครงการอบรมต่างๆ มาก่อนถ่ายทอดให้ชาวบ้าน โดยอาจจะมีการ กศน. ตำบล เป็นผู้ช่วยสอน การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ผู้นำหมู่บ้าน ช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมต่างๆ สัมฤทธิ์ผล

สิ่งสนับสนุนการเรียน

ภาคีเครือข่ายให้อาคารสถานที่ไปใช้ในการเรียนการสอนแก่ กศน.ตำบล บางส่วนได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ กศน. อำเภอ ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ แต่ครุภัณฑ์ เช่น ชั้นวางหนังสือไม่สามารถจัดซื้อได้ สิ่งที่จัดซื้อได้เฉพาะหนังสือ คิษย์เก่าสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอนบางอย่างชุมชน บางอย่าง เช่น เครื่องพิมพ์ โต้ะ ชั้นวางของ ฯลฯ ชุมชนรวมเงินกันซื้อโปรเจคเตอร์ของที่ได้มาจากผู้สนับสนุน ครูจะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้มากและให้ชุมชนเห็น ว่าครูให้ความสำคัญและใช้ของที่ได้รับมอบมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อลูกหลานของคนในชุมชนได้ความสำคัญ ของนักศึกษา กศน. ตามนิยามของครุมายด์ คือ "ครูครึ่งหนึ่งเด็กครึ่งหนึ่ง" กล่าวคือ ครูต้องช่วยดูแลเด็กทุกเรื่องเพื่อให้เค้าเดินต่อไปถึงจุดหมายปลายทางจนสำเร็จการศึกษาได้ การเรียนการสอน บางคนมีอาชีพหลักต้องทำครูจะเข้มไม่ให้ลาไม่ได้ จะตัดคะแนนเค้าก็ไม่จบ บางอย่างบางกรณีครูและเด็กก็ต้องพูดคุยและใส่ใจยอมในสิ่งที่มีเหตุอันสมควร เพื่ออนาคตของผู้เรียน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.4 ผลการสัมภาษณ์ ครู กศน. ตำบลหนองบัว

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|--------------------|--|
| 1 | นักศึกษา | <ul style="list-style-type: none"> - เป็นเพศชายมากกว่าหญิง - ส่วนใหญ่มีฐานะยากจน - กลุ่มที่มีฐานะปานกลางจะเป็นผู้ที่ไม่ชอบเรียนโรงเรียนในระบบปกติ - เป็นผู้ที่เคยประพฤติตัวเกเรขณะที่อยู่โรงเรียนแบบปกติมาก่อน - มีอายุประมาณ 14-16 ปี - การคิดและทำตามกลุ่มเพื่อนที่ตนเองคบ - บางคนเคยยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อน และในช่วงที่เรียนอยู่จะเป็นช่วงการบำบัด |
| 2 | ครูผู้สอน | <ul style="list-style-type: none"> - เพศ หญิง - ศาสนา พุทธ - อายุงาน - ปี 5 เดือน - วุฒิการศึกษา ป.ตรี - สาขาวิชาที่จบ ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาศาสตร์ทั่วไป - ความรู้สึกของครู กศน. เห็นว่ามีความใกล้ชิดกับนักศึกษามากกว่านักศึกษาในโรงเรียนปกติ - การเปลี่ยนแปลงครูผู้สอน โดยคนเดิมได้ย้ายไปทำงานตำแหน่งอื่น ทำให้ต้องอยู่ในช่วงของการศึกษางานและการเรียนรู้งาน รวมถึงการปรับตัวให้เข้ากับการทำงานในองค์กรด้วย |
| 3 | นโยบายของผู้บริหาร | <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเป้าหมายในประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ที่ร้อยละ 75 - กำหนดให้มีจำนวนของนักศึกษา 35-40 คน - กำหนดให้ครู กศน.ตำบล ทำภาระกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย - ผู้ที่ลงทะเบียนเรียนจะต้องมีตัวตนอยู่จริง - ผู้ที่จะสามารถสำเร็จการศึกษาจะต้องเรียนและทำกิจกรรมตามที่กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์เท่านั้น |

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|------------------------------|--|
| 4 | การจัด การเรียน การสอน | <p>สภาพทั่วไป</p> <ul style="list-style-type: none"> - วันเวลาที่จัดการเรียนการสอน วันพุธ สำหรับสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วันพฤหัสบดี สำหรับสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย - เมื่อครูผู้สอนมีความจำเป็นต้องสอนในวิชาที่ตนไม่ถนัดจะมีความรู้สึกกดดัน แต่ถ้าเป็นเนื้อหาที่ถนัด เช่น วิทยาศาสตร์กลับเป็นว่าไม่มีวัสดุอุปกรณ์ให้ทำการเรียนการสอนได้จริง สามารถทำการทดลองได้เพียงส่วนน้อย ที่เหลือจะเป็นการเรียนรู้จากหนังสือ อินเทอร์เน็ต หรือเว็บไซต์ยูทูป - การจัดการเรียนการสอนจะแจกใบงานกับนักศึกษาเพื่อทำความเข้าใจกับเนื้อหาเพิ่มเติม - มีการทวนวิชาสำคัญให้นักศึกษาในช่วงก่อนสอบปลายภาค - ในบางวิชานักศึกษามีความจำเป็นต้องมาเรียน ตัวอย่างเช่น วิชาภาษาไทยที่อาจจะต้องมีการทดสอบการอ่าน ดังนั้นนักศึกษาจึงต้องมาเรียนด้วยตนเอง <p>ปัญหาที่พบคือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาไม่มาสอบปลายภาคซึ่งมีสาเหตุมาจากการทำงานที่ไม่สามารถลางานได้ หรือเดินทางมาสอบไม่ทัน - การจัดการชั่วโมงสอนให้ได้ตามแผนการสอน ในขั้นตอนของการปฏิบัติจะทำได้ค่อนข้างยากเนื่องจากว่าครูผู้สอนติดภารกิจอื่นๆ อยู่บ่อยครั้ง เช่น การเดินทางไปประชุม การอบรม ต่างๆ ที่จะต้องเข้าร่วม จึงต้องมีการสอนเสริมบ้างเพื่อให้สามารถสอบผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด - ปัญหาในการเก็บชั่วโมง กิจกรรมพัฒนาชีวิต (กพช.) สำหรับผู้ที่อยู่ในเทอมสุดท้ายแต่ยังมีจำนวนไม่ครบ ครูผู้สอนจะต้องหาทางช่วยเหลือต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้เข้าร่วม แต่ก็จะมีนักศึกษากลุ่มเดิมเท่านั้นที่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม |
| 5 | สิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ | <ul style="list-style-type: none"> - ที่ตั้งของ กศน. ตำบลหนองบัว เป็นที่ดินของราชพัสดุ - ใช้อินเทอร์เน็ตประชารัฐในการจัดการเรียนการสอน - องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ช่วยสนับสนุนค่าสาธารณูปโภค - ชุมชนของตำบลหนองบัวให้การช่วยเหลือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี โดยเฉพาะกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและผู้สูงอายุ - สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวเพื่อการเรียนนักศึกษาจะต้องจัดหาเอง แต่จะไม่มีค่าเทอม หรือค่าบำรุงการศึกษา |

จากตารางที่ 4.4 มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

ด้านสภาพของนักศึกษา

นักศึกษามีฐานะยากจนถึงปานกลาง มีเพียงบางคนที่ครอบครัวมีพื้นฐานดีมีความพร้อมแต่ตัวเด็กชอบที่จะเรียนนอกระบบเพราะสามารถตื่นสายได้ เทียวได้ เล่นเกมได้ ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาเรียน นักศึกษาบางคนจะเป็นผู้ที่เคยเกเรมาก่อนแล้วสามารถกลับตัวเป็นคนดีเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะช่วงอายุ 14-16 ปี ซึ่งเป็นช่วงระหว่าง ม.ต้น กับ ม.ปลาย มีปัญหาเรื่องยาเสพติดแต่ผ่านการบำบัดมาแล้ว ไม่มีผู้ที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว มีแฟน เคยเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่ของจังหวัดมาก่อน มีจำนวนของเพศชายมากกว่าเพศหญิง บางครั้งมีผู้ปกครองมาสมัครเข้าเรียนเพื่อเรียนเป็นเพื่อนกับลูกของตนเอง สิ่งสำคัญอย่างยิ่งคือนักศึกษาต้องรับผิดชอบตัวเองที่สูงจึงจะสำเร็จการศึกษาได้

ด้านสภาพของครู

ครูและนักเรียนสามารถพูดคุยปัญหาต่างๆ ให้กันฟัง ครูสามารถช่วยดูแลนักศึกษาได้อย่างทั่วถึง ครูเข้ามาบรรจุใหม่และไม่ได้เป็นผู้รับสมัครนักศึกษาเข้าเรียนเองตั้งแต่แรก ทำให้ติดตามนักศึกษารายเก่าได้ยาก ครูไม่ได้จบการศึกษา สาขาที่ตรงกับ กศน. เป็นสาเหตุให้ในช่วงแรกครูจะขาดความมั่นใจ อันอาจทำให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ไม่เต็มที่ เมื่อเข้ามาปฏิบัติงานใหม่จะได้รับการแบ่งปันประสบการณ์ทำงาน การสอนจาก ครู กศน.ตำบล ที่มีรุ่นพี่ที่ประสบการณ์ทำงานมาหลายปี

ด้านสภาพของการเรียนการสอน

นักศึกษาที่ขาดสอบครั้งที่ 1 ยังสามารถพูดคุยเพื่อทำข้อตกลงกันได้ แต่ถ้าหากขาด 2 ครั้งติดกันก็ไม่มีสิทธิ์ลงเรียนใหม่ในเทอมต่อไป การเรียนการสอนอาจจะไม่ได้ศึกษาจริงทั้งหมดเหมือนการศึกษาในระบบ เช่น การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ก็จะทดลองได้บ้าง เช่น การตอนกิ่งซึ่งใช้วัสดุอุปกรณ์ง่ายๆ ในท้องถิ่นได้ แต่หากมีการทดลองที่จะต้องใช้สารเคมีในการปฏิบัติการต้องเรียนรู้ผ่านหนังสือ ตำรา หรือการค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต ครูจะชี้แนะช่องทางในการเรียนให้ศึกษาผ่านเว็บไซต์ ยูทูป ซึ่งเป็นอีกหนึ่งช่องทาง ที่นอกเหนือจากการมอบหมายใบงาน ครูอาจจะไม่สามารถสอนได้ครบตามแผนจริงเพราะบางครั้งจะมีงานด่วนที่ครูได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมการประชุมหรือเข้าร่วมการอบรมต่างๆ และครูจะต้องจัดสอนเสริมในส่วนที่ขาดหายไป ครูและนักศึกษาสามารถใช้ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์เพื่อการติดต่อสื่อสารและเป็นแหล่งการเรียนรู้ด้วย นักศึกษาในระดับ ม.ปลายจะมีมากกว่าระดับ ม.ต้น การเรียนวิชาลูกเสือ ทาง กศน. จะมีชุดลูกเสือให้นักศึกษายืมใส่เพื่อไม่ต้องไปหาซื้อเอง มีการจัดตัวในวิชาสำคัญที่ กศน. อำเภอเมือง เพื่อให้นักศึกษาภายในอำเภอได้เข้าใจในเนื้อหาวิชาเพิ่มมากขึ้น นักศึกษามีปัญหาการเก็บชั่วโมงกิจกรรม กพช. ไม่ครบ เพราะหากนักศึกษาไม่เต็มใจหรือขาดความตั้งใจจะทำครูก็ไม่สามารถช่วยเหลือได้ การติดตามครูจะใช้วิธีการโทรติดตามให้ผู้เรียนมาเรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรม

นโยบายของผู้บริหาร

ผู้บริหารสามารถเข้าถึงได้ง่าย สามารถพูดคุยปรึกษาได้ ครูต้องไม่สร้างข้อมูลเท็จ เช่น ใส่จำนวนนักศึกษาเกินจริง ซึ่งจะเป็นความผิดวินัยร้ายแรง

สิ่งสนับสนุนการเรียน

ที่ตั้งของ กศน. เป็นที่ดินของราชพัสดุ โดยตัวอาคารเดิมเป็นที่ตั้งของสถานีนามัย เครือข่ายชุมชน จะดูแลลูกหลานและให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมดี "ชุมชนน่ารัก ทั้ง อสม. อบต. ผู้ใหญ่บ้าน คอยช่วยเหลือ กศน. ดีมาก" (ครู กศน. ตำบลกล่าว)



ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.5 ผลการสัมภาษณ์ ครู กศน. ตำบลคมบาง

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|------------------------------|--|
| 1 | นักศึกษา | <ul style="list-style-type: none"> - ส่วนใหญ่มีฐานะทางการเงินดี - อาชีพทำสวนผลไม้ ทั้งในพื้นที่ของตำบลคมบางและลงไปทำในพื้นที่ภาคใต้ - ประชากรในพื้นที่มีจำนวนน้อย - จำนวนหลังคาเรือนน้อยแต่ส่วนใหญ่มีฐานะดี - คนที่เรียน กศน. จะเป็นลูกคนงานทำสวน |
| 2 | ครูผู้สอน | <ul style="list-style-type: none"> - เพศ หญิง - ศาสนา พุทธ - อายุงาน 11 ปี - วุฒิการศึกษา ป.ตรี - สาขาวิชาที่จบ ครุศาสตรบัณฑิต วิทยาศาสตร์ทั่วไป |
| 3 | นโยบาย ของผู้บริหาร | <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเป้าหมายในประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ที่ร้อยละ 75 - กำหนดให้มีจำนวนของนักศึกษา 35-40 คน - กำหนดให้ครู กศน.ตำบล ทำภารกิจอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย |
| 4 | การจัด การเรียน การสอน | <ul style="list-style-type: none"> - วันเวลาที่จัดการเรียนการสอน วันพุธ สำหรับสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วันพฤหัสบดี สำหรับสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย |
| 5 | สิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ | <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมน้อย - ส่วนใหญ่คนในพื้นที่มีอาชีพประจำอยู่แล้วจึงไม่เห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ - ส่วนใหญ่เป็นการให้ความร่วมมือจากผู้นำหมู่บ้าน เช่น ผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่ - วัดให้การสนับสนุนในการให้พื้นที่ในการสร้างอาคารสำนักงาน กศน. ตำบล |

จากตารางที่ 4.5 มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

ด้านสภาพของนักศึกษา

ผู้ที่ต้องการวุฒิการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นลูกของคนงานที่มารับจ้างทำสวนผลไม้ ซึ่งไม่มีที่ดินทำกินของตนเอง ต้องการวุฒิการศึกษาไปสมัครเข้าทำงานที่มีรายได้สูงขึ้น คนในชุมชนค่อนข้างมี

ฐานะ จึงไม่ค่อยให้ความสนใจการเรียนนอกระบบมากนัก ส่วนใหญ่จะส่งลูกหลานเข้าเรียนโรงเรียนในระบบ เมื่อคนในชุมชนมีการศึกษาสูงจึงส่งผลกระทบต่อให้จำนวนการเกิดหรือจำนวนประชากรในชุมชนลดลงตามไปด้วย ในสมัยก่อนนักศึกษาจะเป็นกลุ่มคนที่มีอายุเยอะที่ต้องการวุฒิมัธยมศึกษาไปลงสมัครเป็นนักการเมืองท้องถิ่น ตำบลคมบาง ซึ่งมีจำนวนหมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน แต่มีผู้ที่มาสมัครเรียน กศน. ตำบล เพียงแค่ 30 คน เท่านั้น

ด้านสภาพของครู

ครูผู้สอนมีอายุงาน 11 ปี ก่อนที่จะมีทำงานเป็นครู กศน. ตัวของครู กศน. เองนั้นไม่เคยรู้กระบวนการทำงานของระบบ กศน. มาก่อนเลย ครูต้องพยายามประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านในชุมชนที่มีอายุ 15-17 ปี กลับเข้ามาเรียนใน กศน. ให้ได้เพื่อเป็นการเก็บตกผู้ที่หลุดจากการศึกษาในระบบ และยังเป็นการช่วยลดจำนวนผู้ไม่รู้หนังสืออีกทางหนึ่งด้วย จากการสังเกตครู กศน. จะมีความผูกพันกับนักศึกษาในแต่ละรุ่นเพราะการทำงานค่อนข้างมีความใกล้ชิดกับตัวนักศึกษาและสามารถติดตามพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ อันเนื่องมาจากครูมีหน้าที่ที่ต้องติดตามเพื่อให้นักศึกษาเข้าสอบทั้งในส่วนของปลายภาคและ N-NET ให้ครบทุกคน ครู กศน. คมบาง มีความกังวลในเรื่องของจำนวนนักศึกษาที่จะสมัครเข้ามาเรียนในปีการศึกษาหน้ามากกว่าตำบลอื่นๆ เพราะมีแนวโน้มของการลดลงอย่างต่อเนื่อง ครูได้ดำเนินการจัดหาผู้เข้าร่วมกิจกรรมลูกเสืออย่างเต็มที่แต่กลับมีเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวเป็นจำนวนน้อยมาก หรือแทบไม่มีเลย ถึงกระนั้นก็ยังได้รับน้ำใจจาก กศน. ตำบลอื่นๆ ช่วยเหลือในการส่งนักศึกษามาทำกิจกรรมให้กับ กศน. คมบาง

นโยบายของผู้บริหาร

ผู้บริหารไม่อนุญาตให้ขยายเวลาการรับสมัครผู้เรียนเข้าเรียนใหม่ อาจมีความเข้าใจผิดว่ามี "เด็กผี" หรือสวมสิทธิ์ว่าเป็นนักศึกษา กศน. เพราะมีจำนวนของนักศึกษาที่ขาดสอบหลายคน ถึงแม้ว่าครูจะคอยติดตามให้มาเข้าสอบแล้ว แต่สุดท้ายนักศึกษาเหล่านั้นก็ไม่มาสอบเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ครูขาดกำลังใจในการทำงานได้ นโยบายของผู้บริหารกำหนดให้ครูติดตามผู้เข้าสอบ N-NET ต้องครบ 100 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งก็เป็นการสร้างความกดดันให้ครูอย่างสูงเพราะด้วยบริบทของชุมชนที่ไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษามากกว่าการทำมาหากิน ทำสวนหรือมีภาระครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ ทำให้มีความเสี่ยงที่ทำให้นักศึกษาจะหายไปในการบวนการจัดการเรียนการสอน หรือแม้แต่กระบวนการสอบปลายภาคหรือ N-NET

สิ่งสนับสนุนการเรียน

ความร่วมมือในชุมชนมีน้อยมาก ชาวบ้านไม่ให้ความร่วมมือ เพราะชาวบ้านมีอาชีพทำสวน จึงให้ความสำคัญกับการเข้าสวนทำสวนมากกว่า ครู กศน. ตำบล กล่าวว่า "ชุมชนไม่เข้มแข็ง ต่างคนต่างอยู่ การเสียสละ จิตอาสาแทบจะไม่มี" อาคารเรียนของ กศน. ได้รับความอนุเคราะห์จากโรงเรียนวัดคมบางให้ใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างอาคาร ซึ่งเป็นเงินงบประมาณการจัดสร้างอาคารที่ได้มาจาก กศน. จังหวัดจันทบุรี ผู้นำชุมชนค่อนข้างให้ความร่วมมือในการจัดอบรมโครงการต่างๆ เป็นอย่างดี จำนวน 6 หมู่บ้าน เพราะเป็นศิษย์เก่า กศน. ตำบลคมบางมาก่อน ครู กศน. ตำบล ต้องใช้งบประมาณส่วนตัวเพื่อต่อเติมอาคารบางส่วน เช่น การทำหลังคาเพื่อกันฝนสาด เป็นต้น

ด้านสภาพของการเรียนการสอน

ครูจะขอความร่วมมือเพื่อจัดอบรมทักษะอาชีพ จากผู้สูงอายุในชุมชนแต่จะต้องมีสิ่งของตอบแทนการเข้าร่วมอบรมด้วย เช่น สิ่งประดิษฐ์ หรือขนมที่เป็นผลงานจากการฝึกอบรมทักษะในครั้งนั้น แต่เวลาในการอบรมก็จะถูกจำกัดด้วยตัวผู้เข้าอบรมบ่อยครั้งเพราะชาวบ้านจำเป็นต้องเข้าไปทำสวน ดังนั้นในช่วงฤดูผลไม้ กศน.ตำบล จึงต้องงดการจัดกิจกรรมต่างๆ เพราะจะไม่มีผู้เข้าร่วมอบรมเลย “ครู กศน. ตำบล ไม่ชอบหน้าผลไม้” (หัวเราะ) ในวันพุธและวันพฤหัสบดีจะเป็นวันพบกลุ่ม ถ้านักศึกษาไม่สะดวกมาเรียนหรือเข้ามารับใบงานไปทำ ครูก็ต้องเอาใบงานไปให้เด็กทำถึงบ้านหรือบางครั้งก็ต้องตามเข้าไปให้ในสวนผลไม้ซึ่งเป็นสถานที่ทำงานของนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษามีงานและมีคะแนนเก็บในส่วนของวิชาที่ง่าย ส่วนวิชาที่ยากครูต้องขอความร่วมมือให้นักศึกษามาเข้าเรียนด้วยตัวเองเพื่อให้เข้าใจเนื้อหา นอกจากนี้ครูต้องตามเอาใบงานไปให้นักศึกษาได้ทำถึงบ้านแล้ว ครูต้องตามไปเก็บใบงานคืนด้วยตนเองด้วย



ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.6 ผลการสัมภาษณ์ ครู กศน. ตำบลแสง

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|-------------------------|--|
| 1 | นักศึกษา | <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนที่กำหนดคือ 35-40 คน - นักศึกษาที่ทางบ้านพร้อมสนับสนุนมักจะขาดความพร้อมในการเรียน - ผู้ที่มีฐานะทางบ้านไม่พร้อมแต่กลับมีความต้องการที่จะเรียน - ช่วงอายุของนักศึกษา กศน. ตำบลแสงจะมีวัยรุ่นและผู้ที่มีอายุ - นักศึกษามีอาชีพเกี่ยวกับการทำสวนยาง สวนผลไม้ |
| 2 | ครูผู้สอน | <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลส่วนตัว เพศหญิง ศาสนาพุทธ อายุงาน 1 ปี วุฒิมัธยมศึกษา ป.ตรี สาขาวิชาที่จบ ครุศาสตรบัณฑิต สังคมศึกษา - ครู กศน. ตำบล ต้องมีกำหนดการในเข้าไปทำงานที่ศูนย์ระดับอำเภอ วันจันทร์กับศุกร์ เพื่อทำงานธุรการต่างๆ - แนวทางในการปฏิบัติของครู กศน.ตำบล ต้องทุ่มเททำให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษา - มีการติวเพื่อให้นักศึกษาได้ทบทวนและสามารถทำข้อสอบได้ |
| 3 | นโยบายของผู้บริหาร | <ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารตั้งเป้าหมายการทำงานให้ครู กศน. ต้องอยู่ที่ร้อยละ 75 |
| 4 | การจัดการเรียนการสอน | <ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดการเรียนการสอนในวันพุธและวันอาทิตย์ - จัดโครงการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวบ้าน ในช่วงที่ไม่ตรงกับการสอน - วิทยากรจัดอบรมโครงการต่าง ๆ จะเป็นทั้งบุคคลภายนอกและครู กศน. - นักศึกษามีปัญหาเก็บชั่วโมงกิจกรรมเพราะต้องทำงานประจำ - คนที่ขาดสอบปลายภาคบางส่วนเป็นผู้ที่ไม่ประสงค์ที่จะศึกษาต่อ - การเรียนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จะไปเรียนที่ กศน.อำเภอ โดยมีวิทยากรให้การอบรม |
| 5 | สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ | <ul style="list-style-type: none"> - ชาวบ้านช่วยในการซ่อมบำรุงและการดูแลอาคารสถานที่ - มีทีวีแอลอีดีใช้ในการเรียนการสอน - ครูมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวเพื่อการทำงานเอกสารต่างๆ |

จากตารางที่ 4.6 มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้
ด้านสภาพของนักศึกษา

ผู้ที่มาสมัครเรียนเมื่อเห็นว่าตนเองว่างแต่พอถึงหน้าผลไม้ก็ไม่มาเรียนเพราะต้องไปทำสวน ผลไม้ลักษณะของนักศึกษาที่บ้านพร้อมตัวเด็กจะไม่พร้อม แต่ถ้าที่บ้านไม่พร้อมตัวเด็กจะพร้อมเรียน การไม่รับผิดชอบของนักศึกษา เช่น ไม่มาสอบปลายภาค ครูก็ไม่สามารถช่วยอะไรได้เลย

ด้านสภาพของครู

ครู กศน. จัดโครงการส่งเสริมอาชีพ ทำการสอน 2 วัน ที่ไม่ตรงกับวันสอนนักศึกษา โครงการที่จัดมีระยะเวลา 1 วัน หรือ 3 วัน สิ่งที่ต้องทำ คือ การเชิญวิทยากร หรือการสอนด้วยตนเอง เช่น ดิจิทัลพื้นฐาน การใช้อินเทอร์เน็ตเบื้องต้น สอนการขายของผ่านเว็บไซต์ การช่วยเหลือนักศึกษาของครู กศน. เช่น ต้องให้บิดาของ ครู ไปรับนักศึกษามาสอบที่สนามสอบ การโทรปลุมนักศึกษาให้มาสอบ บางคนก็ต้องไปตามถึงบ้านก็จะมาสอบ บางโทรเมื่อโทรติดตามให้มาสอบก็จะบอกมาเลยว่าไม่ต้องมาเรียนต่อแล้ว ดังนั้นถึงแม้ว่าครูจะเอื้อแค่นี้ให้นักศึกษาก็เรียนไม่สำเร็จหากไม่มีความต้องการที่จะเรียน การเรียนคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาในระดับ ม.ปลาย จะไปเรียนที่ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่ กศน.อำเภอ

สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ตัวอาคารเรียนจะมีชาวบ้านคอยช่วยเหลือ ซ่อมแซมให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ อุปกรณ์การสอน ทีวี แต่ยังไม่มียุกรณ์เทคโนโลยีอื่นๆ ส่วนคอมพิวเตอร์จะเป็นของส่วนตัวของครู กศน.

จำนวนชั่วโมงกิจกรรม กพช. ไม่ครบ ครู กศน. ก็ต้องพานักศึกษาไปพัฒนาตำบลและให้จำนวนชั่วโมงตามความเหมาะสมของการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น ทำให้นักศึกษาที่ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้บ่อยครั้ง นักศึกษาบางคนนั้นผู้ปกครองต้องพามาสอบเพราะกลัวว่าบุตรหลานของตนเองจะไม่มาสอบจริง ระยะทางของสนามสอบก็มีผลกับความสะดวกในการเดินทางมาสอบ "ไกลไปเดินทางไม่สะดวก นักศึกษาก็ขาดสอบปลายภาคได้เหมือนกัน " ในมุมมองของครูเพลง ซึ่งเป็นครู กศน. ตำบลแสดง เห็นว่า "ความต่างของนักศึกษานอกระบบกับในระบบ คือ ครูต้องติดตามเด็กทุกกระบวนการ เพราะถ้านักศึกษาทิ้งกระบวนการเรียน ไม่มาสอบก็จะส่งผลกระทบต่อครู กศน. เช่นกัน"

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.7 ผลการสัมภาษณ์ ครู กศน. ตำบลลาด

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|-------------------------|---|
| 1 | นักศึกษา | <ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาชี้แจงเรียนและมีความสนใจในการเรียนน้อย - นักศึกษาไม่สามารถเรียนในระบบปกติได้ - ไม่สนใจเรียน ติดเกม - ลาออกจากโรงเรียนในระบบมาเรียน กศน. ตามเพื่อน - บางคนต้องทำงานกลางคืน ตื่นมาเรียนในช่วงเช้าไม่ไหวทำให้มาเรียนสาย - นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นคนนอกพื้นที่ที่มาอยู่ในชุมชนเพื่อประกอบอาชีพ |
| 2 | ครูผู้สอน | <ul style="list-style-type: none"> - หน้าที่ของครู กศน. ตำบล ต้องคอยติดตามการเรียนของนักศึกษา - ผู้ปกครองบางท่านจะฝากติดตามบุตรหลานของตนเป็นพิเศษ - การสอนจะดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ |
| 3 | นโยบายของผู้บริหาร | <ul style="list-style-type: none"> - มีนโยบายการให้ครู กศน. ทำงานด่วนบางครั้งมีกระทบต่อเวลาในการจัดการเรียนการสอน |
| 4 | การจัดการเรียนการสอน | <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเวลาพบกลุ่มครั้งละ 3 ชั่วโมงและการทำกิจกรรมพัฒนาตนเองในช่วงบ่ายอีก 3 ชม. - มีการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ - วิชาที่เด็กเรียนแล้วได้คะแนนต่ำจะเป็นวิชาเลือก เช่น การทำสวน อยางพาราซึ่งทางอำเภอเป็นผู้เลือกมาให้เรียน - รูปแบบการเรียนจะไม่ได้ลงพื้นที่แต่ใช้วิธีเรียนตามหนังสือ - รูปแบบการสอนจะยึดตามรายวิชาที่ลงทะเบียน เพื่อให้ นักศึกษาสามารถสอบได้ผ่านตามเกณฑ์ของ กศน. ที่กำหนดไว้ - นักศึกษาสะสมชั่วโมงกิจกรรมไม่ครบเนื่องจากติดภาระกิจส่วนตัวหรือต้องทำงาน |
| 5 | สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ | <ul style="list-style-type: none"> - ครู กศน. จะทำกิจกรรมและร่วมกับกลุ่มของเครือข่าย อสม. ของชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ - อาคารเรียนได้รับการสนับสนุนทางด้านเงินทุนเพื่อการก่อสร้างจากชุมชน - วัดป่าคลองกุ่มให้พื้นที่ในการจัดสร้างอาคาร - บางส่วนของอาคารเรียนเกิดจากผลงานของการฝึกอบรมทักษะวิชาชีพ งานช่างต่างๆ เช่น การปุกระเบียงพื้นอาคาร การติดตั้งฝ้าเพดาน เป็นต้น |

จากตารางที่ 4.7 มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

ด้านสภาพของนักศึกษา

นักศึกษาชี้แจงเรียนในระบบ เพราะเรียนไม่รู้เรื่อง เรียนไม่ไหว ติดเกม มันเหมือนกับว่าเป็นนิสัยส่วนตัวมากกว่า บางคนมาเรียนเพราะต้องการเรียนเพื่อจะไปเอาวุฒิแบบนี้เขาจะตั้งใจเรียน แต่

คนบางคนถูกพ่อแม่บังคับให้มาเรียน เมื่อขี้เกียจเรียนอยู่แล้วถูกพ่อแม่บังคับให้มาเรียนก็จะมาเรียนบ้างไม่มาบ้าง มีหลากหลายกรณี โรงเรียนในระบบก็จะรับผิดชอบเยอะทำให้ดูแลนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง ทำให้ครู กศน. ก็เข้าใจเพราะเมื่อตนเองต้องรับผิดชอบนักศึกษาในตำบลแล้ววันเดียวยังไม่ค่อยไหวเหมือนกัน บางคนที่ตั้งใจเรียนก็จะเข้ามาพบครูเพื่อสอบถามข้อสงสัยต่างๆ แต่บางคนก็มาเรียนเฉยๆ ไม่มีเพื่อนเลย หรือมีเพื่อนน้อย ครู กศน. ตำบล มีมุมมองว่าโรงเรียนในระบบครูอาจดูแลไม่ทั่วถึง และเด็กก็ไม่เข้าหาครูเนื่องจากขาดความตั้งใจเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ทำให้ต้องออกจากระบบมาเรียนที่ กศน.

ปัจจุบันนี้นักศึกษาที่เป็นผู้พลาดโอกาสไม่มีเงินเพื่อมาเรียนจะไม่ค่อยพบ เหมือนกับ 5-6 ปีก่อน แต่จะเป็นนักศึกษากลุ่มที่เป็นเด็กที่สบายเกินไป เมื่อสอบถามแล้วเป็นคนที่ออกมาจากโรงเรียนในระบบเพราะขี้เกียจเรียน กว่า 70% บางคนที่ยังเรียนอยู่ในระดับ ม.ปลาย ก็ขี้เกียจเรียน ทำให้เรียนไม่ไหวด้วยสาเหตุนี้เป็นส่วนใหญ่และอีกประมาณ 30% ก็จะเป็นกลุ่มที่ตามเพื่อนมาเรียนด้วยกับเพื่อน เพราะเพื่อนในกลุ่มบอกว่าเรียนที่ กศน. สบายไม่ต้องตื่นเช้าไปเรียนทุกวัน ครู กศน. จะได้พบเจอกับผู้ปกครองของนักศึกษาที่เรียนไม่ไหวจากโรงเรียนในระบบทำให้ผู้ปกครองต้องพามาสมัครเรียนหรือบางคนผู้ปกครองก็ต้องสมัครเพื่อเข้ามาเรียนด้วยกับลูกของตนเอง

นักศึกษากลุ่มที่ผู้ปกครองฝากให้ดูแล ครู กศน. ก็จะให้การดูแลเป็นพิเศษมากขึ้น ซึ่งจะสังเกตเห็นได้ว่าผู้ปกครองจะมีความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าตัวนักศึกษาเอง ส่วนตัวนักศึกษาเองจะเฉยๆ ไม่ค่อยมีความกระตือรือร้นในการเรียนเท่าที่ควร นักศึกษาที่มีผู้ปกครองพามาสมัครเรียนจะพบเห็นได้บ่อยขึ้นตั้งแต่เมื่อ 3 ภาคการศึกษาที่ผ่านมา และเด็กที่มาสมัครใหม่ก็จะเรียนไม่ค่อยสำเร็จการศึกษาอาจอยู่ไม่ถึงครึ่ง ครู กศน. ตำบลก็ต้องติดตามให้มาเรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น ทำให้ดีที่สุดในกรณีการโทรติดตามนักศึกษา ไลน์สอบถาม กลุ่มที่ขาดไปไม่พยายามติดต่อเพื่อให้กลับมาเรียน ซึ่งนักศึกษาที่มาเรียนในสมัยนี้จะไม่เหมือนกับนักศึกษา กศน. รุ่นเก่า เมื่อหลายปีที่ผ่านมาโดยเฉพาะเรื่องของการรับผิดชอบ อันมีสาเหตุมาจากการถูกผู้ปกครองบังคับให้มาเรียน หรืออีกอย่างหนึ่งก็เกิดจากลักษณะของแต่ละคน เช่น มีพี่น้อง 2 คน ที่อยู่บ้านเดียวกันแล้วมาสมัครเรียน คนพี่ก็มาเรียนตามปกติแต่คนที่พี่น้องไม่ยอมมาเรียนเมื่อสอบถามดูแล้วทำให้ทราบว่า คนที่เป็นน้องไม่ยอมตื่นมาเรียนเนื่องจากเล่นเกมแล้วนอนดึกทำให้ไม่สามารถตื่นเข้ามามีเรียนได้ เป็นปัญหาหนึ่งที่เด็กในสมัยปัจจุบันนี้จำนวนมากมีลักษณะเป็นแบบนี้ ส่วนอีกประมาณครึ่งหนึ่งของนักศึกษาที่มาเรียน กศน. จะเป็นคนที่ต้องทำงานกลางคืนซึ่งต้องทำงานเลิกดึกทำให้ขี้เกียจตื่นหรือตื่นไม่ไหว ครูจะติดตามทุกคนก็ไม่ไหวเพราะก็ต้องดูแลผู้ที่มาเรียนตามวันเวลาปกติให้ดี ดังนั้นเมื่อมีการตรวจสอบประวัติการมาเรียนของนักศึกษาที่ขาดหายไปหลายครั้ง ก็จำเป็นที่ครูจะติดตามนักศึกษากลุ่มนี้เป็นกลุ่มแรก

จำนวนของนักศึกษาที่ต้องดูแลอยู่ที่ 35-40 คน ต่อภาคการศึกษา โดยปกติแล้วจะมีนักศึกษาในระดับชั้น ม.ปลายจำนวนประมาณ 30 คน และสามารถเรียนจนจบการศึกษาประมาณ 20 คน แต่เมื่อภาคการศึกษาที่ผ่านมาผู้ที่มาสมัครเรียนเป็นนักศึกษาแล้วก็หายไปไม่มาเรียน เมื่อครูติดต่อสอบถามจึงได้ทราบว่าเขาไม่ต้องการที่จะเรียนต่อแล้ว ดังนั้น ครู กศน. จึงต้องกำหนดมาตรการในการที่จะรับสมัครเข้ามาเรียนหรืออนุญาตให้ลงทะเบียนเรียนได้ต้องไม่เป็นผู้ที่ทิ้งการเรียนในภาคการศึกษาที่ผ่านมา หากต้องการที่จะเรียนจริง ต้องรอลงภาคการศึกษาต่อไป หรือไปลงทะเบียนเรียน

ที่ กศน.ตำบลอื่นๆ ในเขตอำเภอเมือง แต่จากที่ผ่านมายังไม่มีใครที่เป็นผู้ถูกให้หยุดการลงทะเบียนเรียนนี้ไปลงทะเบียนเรียนยัง กศน. ตำบลอื่น

ด้านสภาพของครู

ครูจบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขานิเทศศาสตร์ ทำให้มีความถนัดในการสอนวิชากลุ่มภาษาและสังคม สุขศึกษา แต่จะไม่ถนัดในการสอนวิชา คณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ ต้องให้ครู ครรช. ซึ่งจบมาเฉพาะด้านมากกว่ามาทำการสอนให้กับนักศึกษา ตำแหน่งของครู จะมีครู ครรช. กับครู อาสา มาช่วยในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะครู ครรช. ที่จะรับผิดชอบสอนในตำบลที่มีนักศึกษาเป็นจำนวนมาก แต่ครู ครรช. จะไม่ได้นั่งทำงานอยู่ที่ กศน. ตำบล เนื่องจากต้องกลับไปทำงานธุรการต่างๆ ที่ กศน. อำเภอ อีกหน้าที่หนึ่งด้วย วันที่จัดการเรียนการสอนจะเป็นวันพุธและวันอาทิตย์สำหรับระดับ ม.ปลาย และวันพฤหัสบดีสำหรับ ม.ต้น ส่วนบางคนที่ไม่สะดวกสำหรับการมาเรียนในวันที่กำหนดจะมีการนัดกันเป็นกรณีไป กศน. ตำบลตลาด จะไม่ได้สอนในระดับประถมเพราะไม่มีผู้สมัครเรียนแล้ว หน้าที่ของ ครู กศน. จะมีงานต่อเนื่องกันตลอดทั้งปีทำให้แก่คนในชุมชน ได้แก่ การเรียนการสอนตามอัธยาศัย การจัดอบรมส่งเสริมอาชีพ เช่น เศรษฐกิจพอเพียง ส่วนเวลาที่ใช้ในการทำงานส่วนใหญ่จะเป็นการทำงานด่วนที่ผู้บริหารสั่งมา เช่น การลงพื้นที่ชุมชนเพื่อสำรวจข้อมูลต่างๆ

นโยบายของผู้บริหาร

ผู้บริหารมอบหมายให้ ครู กศน. ตำบล ทำงานด่วน ทำให้ทำงานประจำไม่ทัน เช่น เมื่อต้องลงพื้นที่ชุมชนเพื่อหาข้อมูลสำรวจเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียน แล้วให้มาเรียนที่ กศน. ให้มากที่สุด ซึ่งต้องมีการสำรวจอย่างต่อเนื่อง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงสถานะอยู่ตลอด มีบางคนที่ย้ายบ้านไปแล้ว เพราะพื้นที่ของตำบลตลาดเป็นพื้นที่อยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ไม่ได้คนท้องถิ่นเดิมประมาณกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนประชากร ทำให้ข้อมูลเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ด้านสภาพของการเรียนการสอน

มีการจัดการเรียนการสอนอย่างเดียว เช่น ต้องดูว่านักศึกษาลงกี่วิชา ก็จะสอนเด็กตามนั้น เว้นเสียแต่ว่าวิชาที่ไม่ได้สอน ก็จะให้ครู ครรช. รับผิดชอบ ให้งานเขาเป็นวิชาๆ ไปทำ การจัดการเรียนการสอนจะเป็นในช่วงเช้าเป็นเวลาพบกลุ่ม 3 ชั่วโมง ส่วนในภาคบ่าย อีก 3 ชั่วโมงจะเป็นการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำการบ้านด้วยตนเองซึ่งในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนทั้ง 4 ภาคการศึกษา วิชาที่เรียนจะเหมือนกันทั้งหมด จะต่างกันเฉพาะส่วนที่เป็นวิชาเลือกบังคับ เช่น ภาคการศึกษาที่ 1 ต้องมีการเรียนวิชาลูกเสือ แต่ในภาคการศึกษาอื่น จะจัดการเรียนการสอนที่เป็นวิชาเดียวกัน ข้อสังเกตคือ วิชาที่นักศึกษาได้คะแนนต่ำจะเป็นวิชาเลือกทั้งหมดเพราะนักศึกษบอกว่า ยาก ไม่เข้าใจ เช่น วิชาการทำสวนยางซึ่งในเขตตำบลไม่มีสวนยางเพื่อปฏิบัติการเรียนการสอน ต้องจัดการเรียนการสอนตามหนังสือของสำนักงาน กศน. เพียงอย่างเดียว ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่ที่อยู่ในเขตเมืองไม่คุ้นเคย ไม่เข้าใจกระบวนการจริงว่าทำอย่างไร

การลงพื้นที่กับชุมชน โดยผ่านทาง อสม.เนื่องจากมีความสนิทสนมกัน อสม.จะเป็นคนที่แนะนำ ครู กศน. ตำบลให้กับผู้นำชุมชนได้รู้จัก นอกจากนี้การไปเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางเทศบาลได้จัด

ขึ้นก็ทำให้เกิดความคุ้นเคยกันมากขึ้น สภาพของคนในชุมชนส่วนใหญ่ผู้ที่อยู่บ้านจะเป็นผู้สูงอายุ คนในวัยแรงงานจะไม่อยู่บ้านเพราะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้ครู กศน. ไม่ค่อยได้มีโอกาสพบเจอคนที่ทำงานแล้ว การจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้กับคนในชุมชนจะทำได้ยาก ไม่ค่อยมีผู้ให้ความสนใจ การจัดโครงการอบรมต่างๆ จะต้องมีสิ่งของเพื่อมอบให้กับผู้เข้าร่วมอบรม เช่น การทำสบู่ การทำยาหม่อง การปลูกมะนาวในตะกร้า เป็นต้น

สิ่งสนับสนุนการเรียน

อาคารเรียนได้รับการสนับสนุนจาก อสม. ให้ กศน.ตำบล เข้ามาใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนได้ ที่ดินได้รับการสนับสนุนจากวัดป่าคลองกุ้ง และอีกส่วนหนึ่งเป็นการร่วมกันบริจาคของคนในชุมชน เพื่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ ส่วนอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน เช่น แก้วน้ำได้รับบริจาคมาจากชุมชน โต๊ะหน้าขาเป็นการร่วมกันจัดซื้อของนักศึกษา กระเบื้องปูพื้นได้มาจากผลของการจัดโครงการส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชน ในเรื่อง ช่างปูกระเบื้อง ช่างติดตั้งฝ้าเพดาน เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.8 ผลการสัมภาษณ์ ครู กศน. ตำบลท่าช้าง

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|------------------------------|--|
| 1 | นักศึกษา | <ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษามีอายุไม่เกิน 25 ปี - ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่ยังไม่จบชั้น ม.3 - ติดเพื่อน ผลการเรียนไม่ดี คือ ติด 0 และ ร เป็นจำนวนมาก - เป็นพ่อแม่วัยใสที่มีอายุระหว่าง 15-16 ปี - บางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติดและการก่อเหตุทะเลาะวิวาทมาก่อน - ทำงานเป็นพนักงานปั้มน้ำมัน หรือเป็นเด็กเสิร์ฟร้านอาหาร - บางคนเมื่อเรียนจบ ม.6 จาก กศน. แล้วจะไปเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเนื่องจากเป็นผู้ที่มีฐานะทางการเงินดีและได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง |
| 2 | ครูผู้สอน | <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลส่วนตัว <li style="padding-left: 20px;">เพศหญิง <li style="padding-left: 20px;">ศาสนาพุทธ <li style="padding-left: 20px;">อายุงาน 19 ปี <li style="padding-left: 20px;">วุฒิการศึกษา ป.ตรี <li style="padding-left: 20px;">สาขาวิชาที่จบ การจัดการและประกาศนียบัตรวิชาชีพครู - ในรายวิชาที่ครูผู้สอนไม่ถนัดหรือไม่ตรงกับสาขาวิชาที่จบมา จะมีการจัดสอนเสริม - จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและตัวในรายวิชาที่มีเนื้อหายาก |
| 3 | นโยบาย ของผู้บริหาร | <ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารให้ครูผู้สอนติดตามนักศึกษาแต่ละคน - ผู้บริหารให้ครูผู้สอนทำประวัตินักศึกษาเป็นรายบุคคล |
| 4 | การจัด การเรียน การสอน | <ul style="list-style-type: none"> - ครูและนักศึกษาจะมีปฏิทินนัดหมายในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน - ให้ความเวลาในการทำการบ้านให้เสร็จภายในชั่วโมงเรียน - การเรียนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จะเป็นรูปแบบของการฝึกอบรมจำนวน 40 ชั่วโมง - ผู้อำนวยการจะจัดโครงการติว วิทย์ คณิต อังกฤษ ให้กับนักศึกษา |
| 5 | สิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ | <ul style="list-style-type: none"> - อบต.ท่าช้าง และเทศบาลตำบลท่าช้างได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม |

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|--------|--|
| | | - วัดคลองน้ำใสให้ความอนุเคราะห์ให้ใช้สถานที่เรียนโดยไม่ต้องเสียค่าเช่า |

จากตารางที่ 4. 8 มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

ด้านสภาพของนักศึกษา

นักศึกษาที่สูงอายุเป็นจำนวนน้อยหรือไม่มีที่จะสมัครเข้ามาเรียน สมัยก่อนมีนักศึกษาหลายช่วงอายุ บางส่วนต้องการจบการศึกษาเพื่อนำวุฒิการศึกษาไปใช้สมัครรับเลือกตั้งเป็นนักการเมือง ท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สาเหตุที่ต้องมาเรียน กศน. เพราะว่าหลุดจากการศึกษาในระบบ ไม่จบ ม.ต้น เพราะเกเรตามเพื่อน ติดเพื่อน ติด 0 ติด ร เยอะ จนแก้ไม่ทัน เป็นพ่อแม่วัยใสที่มาเรียน กศน. มีจำนวนเยอะ นอกจากนั้นก็ยังมีผู้ที่เคยติดยาเสพติด ทะเลาะวิวาทจนถึงขั้นคุกคามเสียชีวิต นักศึกษาคนนั้นก็ต้องเข้าไปเรียนในเรือนจำ บางคนทำงาน เช่น เสริฟอาหาร เป็นโคโยตีอยู่ร้านอาหาร พนักงานปั้มน้ำมัน ได้ค่าแรงเป็นรายวัน ซึ่งการทำงานทำให้นักศึกษาเหนื่อยล้า เมื่อมาเรียนก็จะไม่เต็มที่เท่าเด็กในการเรียนระบบปกติ เมื่อนักศึกษาได้วุฒิการศึกษา ม.ปลาย สามารถนำวุฒิไปสมัครเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา

ด้านสภาพของครู

จบการศึกษา สาขาการจัดการ และมาเรียนวิชาชีพครูเพิ่มเติม เริ่มทำงานเป็นครู กศน. ตั้งแต่ปี 2543 วิชาทั่วไป ครูจะให้นักศึกษาอ่านเองได้แต่จะติวในวิชายากๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ อังกฤษ ครูจะคอยแจ้งนักศึกษาเมื่อมีการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ นักศึกษาได้เข้าร่วมเพื่อเก็บสะสมชั่วโมงกิจกรรมของตนเอง ส่วนนักศึกษาคนที่ลางานไม่ได้ ครูต้องให้มาทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น พัฒนา กศน. ตำบล ในเวลาที่นักศึกษาสามารถลางานมาได้ ต้องมีหน้าที่เยี่ยมบ้านนักศึกษา เพื่อให้ทราบปัญหาของนักศึกษาบางรายที่มีปัญหาในการเรียน เมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษา ครู กศน. ตำบล ก็จะต้องช่วยกันหานักศึกษารายใหม่มาสมัครเรียนเพื่อทดแทนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไป โดยในแต่ละ กศน. ตำบลจะต้องมีจำนวนนักศึกษาอยู่ที่ 35-40 คน

ด้านสภาพของการเรียนการสอน

นักศึกษาระดับมัธยมปลายต้องเรียนวิชาคอมพิวเตอร์จำนวน 40 ชั่วโมง โดยจะเรียนในช่วงเวลา วันละ 3 ชั่วโมง (17.00-20.00 น.) เป็นการสอนนอกเหนือจากหน่วยกิตในหลักสูตร ให้เรียนเป็นกลุ่มที่ กศน. อำเภอเมือง รายละเอียดของหลักสูตร 2551 มีการเพิ่มวิชามากขึ้นและหลากหลายขึ้น โดยมีวิชาบังคับมากกว่าวิชาเลือก มีการติวเนื้อหาวิชายากๆ ให้นักศึกษาเพื่อเตรียมพร้อมในการสอบ เก็บคะแนนระหว่างภาคเรียน 60 คะแนน และเป็นคะแนนสอบปลายภาค . 40 คะแนน นักศึกษาต้องสอบให้ได้คะแนนอย่างน้อย 12 คะแนน จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน จึงจะผ่านการสอบปลายภาค การขาดเรียนหากนักศึกษาขาดเรียนทั้งหมดจะไม่อนุญาตให้ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนหน้า ครูและนักเรียนมีปฏิทินการศึกษาร่วมกัน โดยอิงความสะดวกในการมาเรียนของนักศึกษาเป็นสำคัญ ครูจะจัดทำใบงานให้นักศึกษาได้ทบทวนเนื้อหาที่ต้องเรียน บางครั้งการบ้านครูก็จะให้เวลาในการทำการบ้านให้เสร็จ ในส่วนของชั่วโมงกิจกรรม 200 ชั่วโมง ครูต้องกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าร่วม

กิจกรรมเพื่อย่อยแต่ละเทอมให้ครบแต่บางครั้งก็เจอปัญหาของนักศึกษาที่ทำงานประจำหรือผู้ลูกต้องเลี้ยงลูก นักศึกษาเหล่านี้ก็จะไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมตามที่กำหนดได้

นโยบายของผู้บริหาร

ถ้าเป็นกรณีที่ไม่เหลือบ่ากว่าแรง ผู้บริหารก็จะให้ครูช่วยให้นักศึกษาผ่านเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้สำเร็จการศึกษา หากนักศึกษาขาดสอบเป็นจำนวนมาก ครูก็ต้องรายงานให้ผู้บริหารทราบเพราะจะต้องดำเนินการเกี่ยวกับงบประมาณรายหัวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจำนวนนักศึกษาที่แท้จริง เงื่อนไขของการจบการศึกษา คือ เก็บหน่วยกิตได้ครบ มีจำนวนชั่วโมงกิจกรรมครบ 200 ชั่วโมง ผ่านการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ ผ่านการสอบปลายภาค ผ่านการสอบ N-NET แล้วนักศึกษาจึงจะสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมปลาย

สิ่งสนับสนุนการเรียน

เทศบาลท่าช้าง ได้จัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาได้เข้าร่วม เป็นการช่วยนักศึกษาในการเก็บสะสมชั่วโมงกิจกรรมของตนเอง วัสดุลงน้ำใส ให้สถานที่ตั้ง กศน. ตำบล และช่วยค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า



ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.9 ผลการสัมภาษณ์ ครู กศน. ตำบลบางกะจะ

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|------------------------------|--|
| 1 | นักศึกษา | - เหตุผลหลักของการมาเรียน กศน. คือต้องการวุฒิการศึกษาเพื่อเรียนต่อ หรือนำไปสมัครงาน |
| 2 | ครูผู้สอน | - ข้อมูลส่วนตัว เพศหญิง ศาสนาพุทธ อายุงาน 2 ปี วุฒิการศึกษา ป.ตรี สาขาวิชาที่จบ ครุศาสตรบัณฑิต คณิตศาสตร์ - งานสอนจะเป็นไปตามเวลาเรียนที่ตกลงกับนักศึกษา - งานชุมชนจะไม่เป็นปัญหากับครูเพราะดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนด |
| 3 | นโยบาย ของผู้บริหาร | - ผู้บริหารลดจำนวนนักศึกษาในความรับผิดชอบของครูให้อยู่ที่ 35-40 คน - ผู้บริหารได้มอบหมายให้มีพี่เลี้ยงสำหรับครู กศน. ที่เข้ามาทำงานใหม่ เพื่อช่วยแนะนำกับคนในชุมชน |
| 4 | การจัด การเรียน การสอน | - การจัดการเรียนการสอน คือ วันพุธจะสอนระดับ ม.ต้น และวันอาทิตย์ จะสอนระดับ ม.ปลาย - นักศึกษาที่ทำงานแล้วจะมีปัญหาเกี่ยวกับชั่วโมงกิจกรรมไม่ครบ - ช่วงสอบปลายภาคและการสอบ N-NET ครูจะติดตามนักศึกษาให้มาสอบ อย่างไม่ลืมหูลืมตา - ในแต่ละวิชาจะมีการสอนแบ่งเป็นรายสัปดาห์ตามความเหมาะสม - ครูจะติดตามการทำกิจกรรมของนักศึกษาเพื่อให้มีชั่วโมงการทำกิจกรรม ครบตามที่หลักสูตรกำหนด - นักศึกษาที่จบ ม.ต้น จาก กศน. มักจะไม่ไปเรียนต่อ ม.ปลาย โรงเรียน ในระบบแต่จะต่อที่ กศน. |
| 5 | สิ่งสนับสนุน การเรียนรู | - อาคารเรียนได้รับความอนุเคราะห์ให้ใช้อาคารที่เป็นส่วนหนึ่งของเทศบาล - ครูได้รับการเชิญให้เข้าร่วมประชุมกับเทศบาลตามกำหนดเวลา เพื่อรับทราบกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง - ชุมชนให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เป็นอย่างดี |

จากตารางที่ 4.9 มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

ด้านสภาพของนักศึกษา

สาเหตุที่ต้องมาเรียน กศน. เพราะออกกลางคันมากกว่าคนทำงาน มีปัญหาในการเรียน ติด 0/ร ก็ไม่สามารถแก้ได้ทันเวลา ส่วนใหญ่จะออกจากโรงเรียนในระบบในระดับชั้น ม.2 และ ม.4 เด็กที่เดินเข้ามาสมัครเรียนด้วยตนเองจะมีโอกาสสำเร็จการศึกษาสูงกว่าเด็กที่มีผู้ปกครองพามาสมัครเรียนเพราะเมื่อมาเรียนเด็กก็จะมี ความตั้งใจในการเรียนต่ำ ครูก็ติดตามไม่ไหวถ้าหากนักศึกษาไม่มีความสนใจและขาดความตั้งใจต่อการเรียน มีผู้มาสมัครเรียนเป็นนักศึกษาในระดับประถมศึกษาจำนวน 1 คน เป็นวัยรุ่นที่มีอายุ 17 ปี เพราะมีปัญหาเรื่องข้อมูลส่วนตัว เช่น ใบเกิดหาย ชาวต่างชาติสามารถมาสมัครเรียน กศน. ได้ นักศึกษาที่หลุดออกมาจากระบบมีโอกาสเรียนจบสูงกว่าคนที่ทำงาน เพราะสามารถเทียบโอนวิชาเรียนได้เป็นจำนวนมาก ในขณะที่คนทำงานก็มีภาระเรื่องการทำงานและเวลาที่จำกัด

ด้านสภาพของครู

ครูสำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์ สาขาคณิตศาสตร์ เมื่อจบสาขาหลักจึงสามารถช่วยติวให้กับนักศึกษาในกลุ่มอำเภอได้ แต่การติวกลุ่ม ระดับ กศน. อำเภอเมือง จะใช้วิทยากรภายนอกเพราะว่านักศึกษา กศน. จะเชื่อฟังแค่ครู กศน. ตำบล ของตัวนักศึกษาเองเท่านั้น งานที่ต้องทำกับชุมชนครูมองว่าไม่ยากเท่ากับการสอน หากครูมีเครือข่ายที่ดีกับชุมชน ครูต้องกำหนดเวลาให้สอดคล้องกับนักศึกษา เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นคนทำงาน ต้องทำงานประจำ 6 วัน หยุดวันอาทิตย์วันเดียวก็จะมีอาการเหนื่อยล้า ครูต้องคุยด้วยเหตุผลกับนักศึกษาและปรับเวลาเรียนที่นักศึกษาสะดวกมาเรียนเพื่อเป็นการแก้ปัญหาการขาดเรียนและทิ้งการเรียน โครงการฝึกอบรมทักษะอาชีพที่สร้างรายได้ ครู กศน. จะเป็นผู้รับผิดชอบจัด และจัดหาวิทยากรและขอความร่วมมือกับผู้เข้าอบรมในชุมชน การเรียนการสอน บางรายวิชาที่ยากๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ครูจะให้นักศึกษาที่เก่งภาษาอังกฤษที่มาเรียน กศน. ให้มาช่วยสอน เพื่อนได้ วิชาที่ไม่มีพื้นที่ให้ลงปฏิบัติจริง ครู กศน. จะให้เรียนจากหนังสือหรือตำราเรียน ที่ กศน. ตำบลบางกะ จะไม่พบปัญหาเรื่องนักศึกษาไม่จบ แต่จะมีบางช่วงที่ครูต้องติดตามเด็กบ่อยมาก คือ ช่วงการสอบ N-NET และสอบปลายภาคและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งติดตามให้เข้ามาสอบเพื่อจะได้สำเร็จการศึกษา หากนักศึกษาขาดสอบจะต้องให้ลงทะเบียนเรียนใหม่

นโยบายของผู้บริหาร

ผู้บริหารมีนโยบายให้ครูร่วมกิจกรรมกับชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายกับชุมชน เช่น การเวียนเทียน การประชุมร่วมกับเทศบาล ผู้บริหารได้ลดจำนวนนักศึกษาที่ครู กศน. ต้องรับผิดชอบ จาก 70 คน เป็น 35-40 คน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สิ่งสนับสนุนการเรียน

สถานที่ตั้งของ กศน. ได้รับการช่วยเหลือจากเทศบาลบางกะจะ รวมทั้งอุปกรณ์การสอนสามารถยืมจากเทศบาลได้ เช่น โปรเจคเตอร์ กระจาด ฯลฯ สถานที่จัดโครงการจะได้รับความร่วมมือจากทั้ง 2 เทศบาลที่อยู่ในพื้นที่ให้บริการของ กศน. ตำบล คือ เทศบาลบางกะจะ และเทศบาลค่ายเนินวง บุคลากร ผู้สูงอายุ ประชาชนทั่วไป อสม. กลุ่มเด็กเยาวชนค่ายเนินวงได้ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ดีมาก ครูจะเน้นจำนวนชั่วโมงกิจกรรมให้กับนักศึกษาที่ใกล้จะสำเร็จการศึกษา โดยครูและนักศึกษาจะช่วยกันหากิจกรรมเพื่อเข้าร่วมในการสะสมชั่วโมงกิจกรรม กพช.

ให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนดสามารถทำได้ทั้งกิจกรรมที่ไปเข้าร่วมกับตำบลอื่นหรือส่วนที่ กศน. ตำบลได้แยกออกมาทำกิจกรรมในตำบลตัวเอง ตัวอย่างการให้ชั่วโมงกิจกรรม เช่น บริจาคเลือดจะได้ จำนวน 25 ชั่วโมง การตัดหญ้ารอบ กศน. ได้ 5 ชั่วโมง หากเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้ทำข้ามคืนก็จะได้ จำนวนชั่วโมงไม่เยอะมาก



ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.10 ผลการสัมภาษณ์ ครู กศน. ตำบลพลับพลา

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|------------------------------|--|
| 1 | นักศึกษา | <ul style="list-style-type: none"> - ไม่พร้อมศึกษาในระบบ - มีความต้องการทำงานมากกว่าการเรียน - มีแฟน การตั้งครรภในวัยเรียน - มีภาระทางบ้านหรือไม่มีเงินเรียน - นักศึกษาสมัครใจมาเรียนด้วยตนเองประมาณ 90% และผู้ปกครอง ประสงค์ให้มาเรียน 10% - เคยมีปัญหาเกี่ยวกับยาเสพติด - ข้อมูลจังหวัดจันทบุรี จะมียอดที่ต้องเปิดรับนักศึกษาประมาณ 1700 คน |
| 2 | ครูผู้สอน | <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลส่วนตัว เพศชาย ศาสนาพุทธ อายุงาน 10 ปี วุฒิการศึกษา ป.ตรี สาขาวิชาที่จบ วิทยาศาสตร์บัณฑิต วิทยาการคอมพิวเตอร์ และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู - มีหน้าที่ในการออกสำรวจข้อมูล - บ้านอยู่ใกล้กับสถานที่ทำงาน - ต้องลงพื้นที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เพื่อหานักศึกษาในระดับต่างๆ - การจัดกิจกรรมจะใช้สถานที่ของชุมชนซึ่งสะดวกต่อการจัดกิจกรรม - ครู กศน. แต่ละตำบลสามารถมาช่วยจัดโครงการได้ - ใช้ ONIE MODEL เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการสอน - ใช้ พรบ. การศึกษา 2551 ในการจัดการศึกษา |
| 3 | นโยบาย ของผู้บริหาร | <ul style="list-style-type: none"> - งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจะแบ่งออกเป็น เงินเดือน การจัดซื้อสื่อ และการจัดโครงการต่าง ๆ - กำหนดให้นักศึกษาเก็บสะสมชั่วโมงกิจกรรมให้ครบ 200 ชั่วโมง จึงจะสำเร็จการศึกษา |
| 4 | การจัด การเรียน การสอน | <ul style="list-style-type: none"> - ครูจะสอนเนื้อหาที่สอดคล้องกับการวัดผลการเรียนรู้ - แบ่งกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาในช่วง 18 สัปดาห์ - มีการทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองที่มอบหมายให้นักศึกษาปฏิบัติงาน หรือการบ้านตามกำหนด - ช่วงเวลาของการเรียนการสอน คือ วันพุธและวันอาทิตย์ - กิจกรรมการเรียนการสอนจัดขึ้นในช่วงเวลา 9.00-12.00 น. |

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|-------------------------|--|
| | | - กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองจัดขึ้นในช่วง เวลา 13.00-16.00 น. |
| 5 | สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ | - อาคารสถานที่จัดการเรียนจะอยู่ในบริเวณของ กศน.จังหวัดจันทบุรี - อยู่ใกล้กับศูนย์อบรมคอมพิวเตอร์ของ กศน.จังหวัดจันทบุรี |

จากตารางที่ 4.10 มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

ด้านสภาพของนักศึกษา

ร้อยละ 90 สนใจมาเรียนเอง และร้อยละ 10 ผู้ปกครองมีความต้องการให้เรียน นักศึกษาอยู่ที่ตำบลไหน ให้สมัครเรียนที่นั่น แต่ยกเว้นบางกรณี เช่น บ้านอยู่ตำบลท่าช้างและทำงานอยู่ตำบลพลับพลาก็สามารถสมัครเรียนที่พลับพลาได้ ปัญหาที่ทำให้หลุดจากการเป็นนักศึกษาในระบบ ได้แก่ ยาเสพติด มีแฟนแล้วตั้งครรภ์ นักศึกษาที่ต้องคดีก็จะเรียนในเรือนจำ ที่มีครู กศน. ไปสอน ถ้าเรียนในเรือนจำยังไม่จบแต่ได้ออกมาแล้วสามารถมาเรียนต่อที่ กศน. ตำบลได้ "เด็กไม่พร้อม ครูใส่อะไรไปเค้าก็ไม่รับ" (ครู กศน.ตำบลพลับพลากล่าว)

ด้านสภาพของครู

ครูต้องพยายามช่วยเหลือ ลดภาระให้ผู้เรียน เช่น นักศึกษาที่มีลูกสามารถนำลูกมาเรียนได้ เพราะครูได้จัดสถานที่เลี้ยงเด็กเล็กไว้ให้ใน กศน. ครูพยายามดูแลให้นักศึกษาเข้าสอบเกินเกณฑ์ที่ กศน. จังหวัดกำหนด ที่ 75% กศน.ตำบลพลับพลาได้ 80% ทุกวันจันทร์ ครู กศน.ตำบล ในเขตอำเภอเมืองจันทบุรีจะมีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ครู กศน. ตำบลที่อายุงานครบ 3 ปี จะมีสิทธิ์สอบบรรจุเป็นข้าราชการได้ ครูต้องลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์โครงการอาชีพและสำรวจความต้องการฝึกอบรมอาชีพ บางโครงการครูต้องเป็นวิทยากรฝึกอบรมอาชีพและมีการช่วยเหลือกันระหว่าง กศน.ตำบล ต่างๆ ด้วย

ด้านสภาพของการเรียนการสอน

ครูต้องเข้าใจ ใส่ใจ ติดตามนักศึกษา จำนวนนักศึกษาที่รับเข้าเรียนวันพุธ มีจำนวน 20 คน และวันอาทิตย์รับเข้าเรียน 40 คน แต่บางกรณีก็ขึ้นอยู่กับความสะดวกของนักศึกษาที่จะมาเรียนในวันไหน อุปสรรคของการเรียน คือ นักศึกษาต้องทำงานประจำและเรียนไปด้วยทำให้ไม่สามารถมาเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ นักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนประมาณ 7 วิชาต่อเทอม ตารางเรียนดูจากจำนวนหน่วยกิตหากวิชาใดมีจำนวนหน่วยกิตมากจะจัดตารางเรียนให้หลายสัปดาห์และมีการเพิ่มการบ้านให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง ใน 1 วัน หากครู กศน. ตำบล ต้องทำการสอนหลายระดับชั้น จะใช้วิธีแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นและให้งานหรือกิจกรรมทำ ใช้ ONIE MODEL ในการเขียนแผนรายเทอม

นักศึกษาต้องเก็บชั่วโมง กพช. เฉลี่ย เทอมละ 50 ชั่วโมง หรือนักศึกษาบางรายที่เข้าร่วมกิจกรรมบ่อยก็สามารถเก็บชั่วโมงกิจกรรมครบภายใน 3 ภาคการศึกษาได้ การเก็บชั่วโมงกิจกรรมมีผลทำให้นักศึกษาไม่จบ นักศึกษาต้องผ่านการสอบ N-NET ซึ่งเป็นเงื่อนไขหนึ่งของการจบการศึกษา ดังนั้นเนื้อหาวิชาที่สอนจึงต้องสอดคล้องกับเรื่องที่ใช้ทดสอบ

นโยบายของผู้บริหาร

จะมีการจัดสรรงบประมาณตามจำนวนนักศึกษา ยิ่งนักศึกษามีจำนวนมากก็จะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากกว่าตำบลที่มีนักศึกษาน้อย หัวใจหลักของงาน กศน. คือ ครู กศน.ตำบล เพราะว่าต้องเป็นผู้ที่ทำงานร่วมกับเครือข่ายชุมชน และทำโครงการต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย



ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.11 ผลการสัมภาษณ์ ครู กศน. ตำบลวัดใหม่

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|--------------------|--|
| 1 | นักศึกษา | <ul style="list-style-type: none"> - นักศึกษาจะต้องมีความพยายามในการเรียน กระตุ้นตัวเองให้ตั้งใจเรียน - ครูในระบบแนะนำให้ออกจากระบบมาเรียนที่ กศน. จะเป็นผลดีกับตัวเด็กมากกว่าเพราะมีผลการเรียนไม่ดียากต่อการแก้ไขให้ทันเวลา - สาเหตุที่นักศึกษาต้องเข้ามาเรียน กศน. ยังกู้ในกรอบของคำว่า ขาดพลาด พร่อง - มีผู้ไม่เรียนหนังสือเป็นจำนวนมากอยู่ที่ชุมชนหลังศาลว่าการจังหวัดหรือที่เรียกว่า ชุมชนซานตาครอส - ถ้าเป็นนักศึกษาในระบบมาก่อนต้องลาออกจากระบบปกติเพื่อให้ตรงตามบัญชี - เมื่อแยกนักศึกษามีสาเหตุใดที่ต้องมาเรียน กศน. นั้นจะแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ <ol style="list-style-type: none"> 1. การออกจากการเรียนในโรงเรียนปกติกลางคัน 2. เป็นผู้ที่ต้องทำงานแล้วต้องการที่จะมีวุฒิการศึกษาเพิ่มสูงขึ้น |
| 2 | ครูผู้สอน | <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลส่วนตัว <ul style="list-style-type: none"> เพศชาย ศาสนาพุทธ อายุงาน 9 ปี วุฒิมัธยมศึกษา ป.ตรี สาขาวิชาที่จบศึกษาศาสตร์ - ใช้ประสบการณ์ช่วยในการช่วยสอนนำมาปรับใช้ในการเรียนการสอน - ครู กศน. จะต้องรายงานผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ - ติดตามนักศึกษาให้มาสอบปลายภาคหรือการสอบ N-NET - แนะนำวิธีการเรียนในแบบ กศน. ที่นักศึกษาจะต้องมีความเอาใจใส่ในการเรียนเป็นพิเศษ |
| 3 | นโยบายของผู้บริหาร | <ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินนโยบายต่างๆ รับมาจากส่วนกลาง |

| ลำดับ | หัวข้อ | รายละเอียด |
|-------|------------------------------|---|
| 4 | การจัด การเรียน การสอน | <ul style="list-style-type: none"> - มีการเรียกคุยกับนักศึกษาเพื่อปรับความเข้าใจกับตัวนักศึกษาเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปได้ดีที่สุด - ใช้วิธีการแนะแนว แนะนำในการเรียนให้แก่ นักศึกษา ช่วยในการชี้แนะแหล่งเรียนรู้ - ใช้หนังสือตำราเรียนที่ทางสำนักงาน กศน. เป็นผู้พัฒนาซึ่งจะมีความเหมาะสมในการเรียนกับนักศึกษาของ กศน. - ต้องมีความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอน เพราะลักษณะการทำงานและการใช้ชีวิตของนักศึกษาแต่ละคนจะไม่เหมือนกัน - การเรียนการสอนของนักศึกษา กศน. จะเป็นการเรียนรูปแบบ “กิจกรรมการเรียนการสอน” - เน้นทักษะการใช้ชีวิตให้กับนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ - สอนการทำงานเป็นทีมเพื่อให้ นักศึกษามีทักษะทางสังคม - การสอบกลางภาคไม่ติดปัญหาเพราะว่าครูเป็นผู้จัดการเรียนการสอนเอง - การสอบปลายภาคนักศึกษาต้องเดินทางไปสอบที่สนามสอบกลางที่แต่ละอำเภอจัดให้ - นักศึกษาที่ทำโครงการได้อย่างมีคุณภาพจะได้รับการส่งเข้าประกวดในระดับต่างๆ |
| 5 | สิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ | <ul style="list-style-type: none"> - ครู กศน. ต้องสร้างเครือข่ายกับชุมชนและทำกิจกรรมกับชุมชน - ต่างคนต่างดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างครูกับนักศึกษา - ต้องทำความเข้าใจกับพ่อแม่ผู้ปกครองเพื่อช่วยกันดูแลนักศึกษา - กศน. ตำบลวัดใหม่ ได้รับการสนับสนุนจากชุมชน สถานที่ตั้ง กศน.ตำบลจากวัดโบสถ์ - ครู กศน. ตำบล มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุที่ได้ให้ความร่วมมือ - การเข้าร่วมกิจกรรมรวมถึงการให้ความช่วยเหลือของชุมชนเมืองจะมีน้อยกว่า กศน. ในเขตนอกเมือง - การเข้าร่วมโครงการของกลุ่มส่งเสริมอาชีพจะห้ามไม่ให้ใช้รายชื่อของนักศึกษาเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาการสวมสิทธิ์ของผู้ที่จะเข้ารับการอบรม |

จากตารางที่ 4.11 มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

ด้านสภาพของนักศึกษา

สาเหตุที่นักศึกษาต้องมาเรียน กศน. เพราะติดเกม ติดเพื่อน ผลการเรียนไม่ดี ติด 0 ติด ร จำนวนกว่า 10 วิชา ติดสะสมตั้งแต่เริ่มมัธยมปลายพอถึงชั้น มัธยม 6 ทำให้แก่ผลการเรียนไม่ทันเลย ต้องออกจาก การ ศึกษาในระบบปกติ เป็นเด็กที่ออกกลางคันด้วยปัญหาต่าง ๆ เช่น มีแฟน ยังมี

นักศึกษาอาวุโส ที่มีอายุ 51 ปี เข้ามาเรียน ที่หมู่บ้านชานตาคอส หรือชุมชนผู้ที่ทำอาชีพเก็บขยะขาย ที่ตั้งอยู่ที่เนินเอฟเอ็ม หลังศาลากลางจังหวัดจันทบุรี ที่แบกถุงเก็บของเก่าขายยังมีผู้ไม่เรียน ไม่รู้หนังสือเป็นจำนวนมาก โดยมีผู้ปกครองบอกว่า "เค้าเก็บของขายได้เงินมากกว่าที่จะมาเรียนหนังสือ " มีนักศึกษาอาสาสมัครเรียนในระดับประถมเพียงแค่ 2 คน แต่สักพักเด็กที่มีอายุเพียงแค่ 14 ปี ก็แต่งงาน มีครอบครัว โดยครูและผู้เกี่ยวข้องก็ไม่สามารถบังคับให้เค้ามาเรียนได้เนื่องจากเป็นผู้ที่มีงานทำประจำ อยู่แล้ว เช่น เป็นพนักงานห้างร้านต่าง ๆ

ด้านสภาพของการเรียนการสอน

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ก็เป็นอีกช่องทางสำคัญในการติดตามให้ผู้เรียนมาเรียน มาสอบ หรือมาทำกิจกรรม นักศึกษาได้เรียนตามเนื้อหาวิชาในแต่ละวิชาตามจุดประสงค์การเรียนรู้และทำกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับ กศน.ตำบลวัดใหม่ นักศึกษามาสอบ N-Net ครบ 100 เปอร์เซ็นต์ และในส่วนของ กศน.จังหวัดจันทบุรีก็มีผลการสอบ N-Net ผ่านเกณฑ์ ครบ 100 เปอร์เซ็นต์ การสอบปลายภาค จะใช้ข้อสอบกลาง การรับผิดชอบตัวเองและเพื่อนช่วยเพื่อน จะช่วยกันเรียน แต่บางครั้งอาจจะเสีย เพราะเพื่อนได้อีกเช่นกัน

โครงการอบรมอาชีพมีงบประมาณไม่มากพอ บางครั้งอาจจะให้ผู้เข้าอบรมนำวัสดุ บางอย่าง มาเอง เพราะสุดท้ายแล้วผู้เข้าอบรมก็จะได้ของจากการอบรมกลับบ้านไปด้วย

ด้านสภาพของครู

ครูต้องรับผิดชอบงานที่มีการทำข้อตกลงร่วมกันกับหน่วยงานใหญ่ ๆ เช่น กกต. ครูจะเป็นผู้ผลักดันให้นักศึกษา ส่งผลงานต่าง ๆ เข้าแข่งขันในระดับจังหวัด ภูมิภาค และประเทศ เป็นผู้ชี้แนะแนวทางทั้งตำราและทักษะชีวิตให้นักศึกษาสามารถไปดำรงชีวิตจริงได้ ครูต้องมีการปรับใช้หลักจิตวิทยาวัยรุ่นเพื่อใช้แก้ปัญหาสิ่งที่ต้องเผชิญเพราะรูปแบบของนักศึกษามีความแตกต่างกัน ครูอุ้ม (ครู กศน.ตำบลวัดใหม่) กล่าวว่า

"ร้อยพ่อพันแม่"

"ครูต้องมีลูกล่อลูกชน ดุมากก็ไม่ได้"

"ครูต้องยอมสละเวลา เงินทองของตนเองเพื่อความสะดวกในการทำงานครูภัณฑ์ต่าง ๆ ไม่สามารถจัดซื้อได้ ทั้งที่จริง ๆ แล้วก็มีความจำเป็นต้องใช้"

ครูอุ้มเองก็ผ่านการเรียน กศน. มาก่อนที่จะมาเป็นครูอย่างทุกวันนี้ ครูต้องติดตามเด็กที่ไม่มาเรียนผ่านผู้ปกครองในกรณีที่ติดตามเด็กนักศึกษาไม่ได้ มีปัญหาหลักๆ คือ การขาดความรับผิดชอบ นโยบายของผู้บริหาร

มาจากส่วนกลางมีการเปลี่ยนแปลงบ้างตามการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร การสอบปลายภาคจะใช้ข้อสอบกลาง ครู กศน. ตำบล จำเป็นต้องติดตามนักศึกษาให้มาสอบเพราะหากนักศึกษาขาดสอบก็จะไม่สำเร็จการศึกษา และทำให้สูญเสียงบประมาณการจัดทำข้อสอบ

สิ่งสนับสนุนการเรียน

สถานที่ ใช้อาคารที่ตั้งอยู่บนที่ดินของวัดเป็นที่ตั้งของ กศน. ตำบลวัดใหม่ สภาพเมืองขาดการสนับสนุนจากชุมชน แต่หากใช้ผู้สูงอายุในชุมชนเป็นเครือข่ายในการจัดกิจกรรมของ กศน. ผู้สูงอายุในชุมชนเต็มใจช่วยเหลือกิจกรรมของ กศน. ตำบล เพราะกิจกรรมของ กศน. เป็นเหมือนกับจุดนัดพบปะสังสรรค์ของคนเหล่านี้ ทำให้พร้อมต่อการสนับสนุนวัสดุ หรืองบประมาณบางส่วน



ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักเรียน กศน.

| กศน. ตำบล | ปัจจัยที่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักเรียน กศน. | | | | | | | |
|-------------|---|----------------------------------|--|-----------------------------|--------------------------------------|---|-----------------------------|---|
| | นักเรียนมุ่งมั่นตั้งใจ และมี ความรับผิดชอบ | ผู้ปกครองสนับสนุน และส่งเสริม | ครูผู้สอนดูแล เอาใจใส่และ การให้คำปรึกษา | การเข้าร่วม กิจกรรม กพข. | สถานที่สอบ สะดวกต่อ การเดินทาง | ความน่าสนใจของ เนื้อหาวิชาที่จัด การเรียนการสอน | ผู้บริหารให้ การสนับสนุน | การทำใบงานและ แบบฝึกหัด ท้ายบทเรียน |
| แสง | ✓ | ✓ | | | ✓ | | | |
| วัดใหม่ | ✓ | ✓ | ✓ | | | | | |
| พลับพลา | ✓ | | ✓ | | | ✓ | | |
| บางกะจะ | ✓ | ✓ | ✓ | | | | | |
| ท่าช้าง | ✓ | | ✓ | | | | ✓ | |
| ตลาด | ✓ | ✓ | ✓ | | | | | |
| หนองบัว | ✓ | ✓ | ✓ | | | | | |
| คมบาง | ✓ | ✓ | ✓ | | | | | |
| จันทนิมิต | ✓ | ✓ | ✓ | | | | | |
| คลองนารายณ์ | | | ✓ | | | ✓ | | ✓ |
| เกาะขวาง | ✓ | | ✓ | ✓ | | | | |
| รวม | 10 | 7 | 10 | 1 | 1 | 2 | 1 | 1 |



ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

จากตารางที่ 4.12 มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้

จากการสัมภาษณ์ครู กศน. ทั้ง 11 ตำบล ของ สำนักงานการศึกษานอกระบบอำเภอเมือง จันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา กศน. 3 อันดับแรก คือ

1. นักศึกษามุ่งมั่นตั้งใจและมีความรับผิดชอบ จำนวน 10 คน
2. ครูผู้สอนดูแลเอาใจใส่และการให้คำปรึกษา จำนวน 10 คน
3. ผู้ปกครองสนับสนุนและส่งเสริมจำนวน 7 คน

1. ความมุ่งมั่นตั้งใจและมีความรับผิดชอบ

"...ความรับผิดชอบ การรู้จักหน้าที่ การแบ่งเวลา หลัๆ เลยที่เกี่ยวกับเด็กเพราะเด็กบางคน เขาแบ่งเวลาไม่ถูกไง อย่างบางคนทำงานบางคนเรียนเขาแบ่งเวลาไม่ถูก ทำให้ไม่สามารถทำสองอย่างไปด้วยกันได้ แต่คนที่เขาแบ่งเวลาได้ สามารถไปควบคู่กันได้ ไม่มีปัญหาอะไร..."

ขวัญดี ตุงคะสูต (สัมภาษณ์ 15 ตุลาคม 2562)

"...สิ่งที่ทำให้เด็กจบหรือไม่จบ อย่างแรกก็ต้องเป็นเด็กเนอะ ถ้าครูบอกว่าดีอย่างเดียวไม่มีผลนะ เด็กเวิร์ก ครูเวิร์ก ก็ช่วยกันอีกแรง..."

ศิริญา ป้องเรือ (สัมภาษณ์ 22 ตุลาคม 2562)

"...อันแรกต้องเป็นเด็กก่อนครับ ตัวเด็กเอง ถ้าตั้งใจเขาจะมาจริงๆ อย่างเนี้ย คือมันอยู่ที่เขา ถ้าเขาไม่อยากจะเรียนเราบังคับเท่าไรเขาก็ไม่มา ผู้ปกครองพามา ก็ยังไม่มาเลย..."

ศุภชัย สุดประเสริฐ (สัมภาษณ์ 18 ตุลาคม 2562)

2. ครูผู้สอนดูแลเอาใจใส่และการให้คำปรึกษา

"...ครูต้องคอยติดตาม พอถึงเวลาสอบตอนกลางคืนจะส่งไลน์ ว่าพรุ่งนี้สอบแล้วนะใครยังไม่เข้าใจให้โทรมาถามครู หรือไลน์มาก็ได้เพราะโทรศัพท์เปิดตลอด 24 ชั่วโมง โทรมาเลย และให้เตรียมอุปกรณ์การสอบให้เรียบร้อย เราจะเตือนก่อน 1 อาทิตย์แล้ว ค็นก่อนสอบก็ย้ำอีกที พอเข้าไปถึงสนามสอบก็จะไปดูเลยที่หน้ากระดาน ที่นักศึกษาไปดูรายชื่อว่าเขาสอบห้องไหน เราก็จะรู้ว่าคนไหนยังไม่มา จะถามว่าใครมีปัญหาเรื่องรถให้โทรหา ครูจะมารับและเจอกันที่ กศน. เพื่อไปสนามสอบด้วยกัน..."

อุบล อยู่เกษม (สัมภาษณ์ 25 ตุลาคม 2562)

"...ก่อนหน้านั้นไม่ได้ใช้ไลน์ใช้เฟสบุ๊กในการติดตาม ก็ใช้วิธีโทรตาม มีการพูดคุยประสานกับเด็กอะไรบ้างก็เก็บภาพหน้าจอเอาไว้รายงานผู้บริหารด้วย ถ้าครูมีหลักฐานชี้แจงตรงนี้แล้วถือว่าครูได้ทำหน้าที่แล้วยอมรับได้ บางคนต้องไปทำผลไม้ที่ภาคใต้ ทำให้ไม่มาสอบ N-Net เป็นผลให้ไม่จบการศึกษา ครูก็ต้องทำรายงานชี้แจงว่าทำไมเด็กนักศึกษาถึงไม่มาสอบ เพราะอะไร เหตุใด บอกที่มาที่ไปบางที่เขามาไม่ได้ก็ต้องยอม ต้องตาม ต้องหา ถามเพื่อนว่าเขาไปไหน..."

ศรัณยพงศ์ ชติยะนนท์ (สัมภาษณ์ 18 ตุลาคม 2562)

"...คิดว่าตัวหนูเอง (ครู กคน.ตำบล) เพราะว่าโดยส่วนใหญ่แล้วเด็กที่มีปัญหาอะไรมา เราก็จะคุยกับเขาและก็คือ เหมือนกับที่เราสร้างแรงบันดาลใจให้เขาว่าเมื่อก่อนครูก็เป็นอย่างนั้นนะผ่านชีวิตวัยรุ่น มันจะผ่านอะไรมา พยายามพูดแต่สิ่งที่ดีๆ ชีวิตวัยรุ่นเราเป็นอย่างไรเราก็ถ่ายทอดอันไหนดี อันไหนไม่ดี เราเคยผ่านมาแล้ว เราจะต้องแก้ไขปัญหาอย่างไร ต้องทำอะไร มันก็เหมือนกับที่เราได้ลองดูอะไรอย่างนี้ ก็บอกกับเขาว่าเมื่อก่อนครูก็ไม่ได้เป็นอย่างนี้หรอกนะ แต่ก่อนก็เกรนะ จะเรียนไม่จบก็ซู้ไป คือพ่อแม่ก็ไม่ได้อยู่ด้วยกัน เทียบเกร แต่สุดท้ายแล้วก็เรียนจนจบมาทำอาชีพแบบนี้ได้นะ ก็คุยกันตอนนี้เด็กกลุ่มนี้ก็จบ ป.ตรี ไปหลายคนแล้วเหมือนกันนะ คือเขาก็เรียนกับหนูรุ่นแรกๆ เยนนะ ตอนนี้ก็จะสูงกว่าหนูก็มีนะ ป.โท ก็มีนะ..."

ภควลัญญ์ อุตัยรัศมี (สัมภาษณ์ 29 ตุลาคม 2562)

3. ผู้ปกครองสนับสนุนและส่งเสริม

"...ถ้าครอบครัวไม่ได้ส่งเสริม ไม่ได้สนับสนุน ไม่ได้บังคับขู่เข็ญเนี่ยยาก แล้วครูจะไปตามได้เหรอเพราะตัวเขาเป็นคนแรกเขาจะจบหรือไม่จบอยู่ที่เขาไม่ว่าเราจะป้อนอะไรใส่ เราจะเอาอะไรใส่ ถ้าเขาไม่เอาซะอย่างก็สูญเปล่า..."

ศรัณยพงศ์ ชติยะนนท์ (สัมภาษณ์ 18 ตุลาคม 2562)

"...ผู้ปกครองสมัยนี้ผมเข้าใจนะว่ามันคือสังคมตอนนี้ เหมือนกับว่าเป็นสังคมที่อยู่กับตัวเองมากไป สมัยนี้ พ่อแม่มีลูกเร็วเด็กสมัยนี้ก็มีลูกเร็ว แล้วเขาเลี้ยงด้วยการปล่อย ไม่ค่อยได้ดูแล ไปทำงานไม่ค่อยได้ตามดู ซีมอเตอร์ไซด์ แวะไปแว่นมา อยากเด่นอยากดัง ถ้าครอบครัวดี เด็กก็จะดี..."

ศุภชัย สดประเสริฐ (สัมภาษณ์ 18 ตุลาคม 2562)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี